

અલ-ખમ્રાતુલ અત્હાર (અ.સ.) અને
આઈમતે આબરાર (સ.અ.) ની પરીયતો યાાની કે

ڪٰبُ الْ حَمَّامٰ

કિતબુલ વસ્તુઓ

સૈયેદના કાગીયુન્નોઅમાન (આ.કુ.) ના કિતાબ
દાએમેલ ઈસ્લામભાંથી લિસાનુદ્દાઅવતમાં તરજુમો
ફરમાવી, તરતીબ અને શરહ કરનાર :
સૈયેદના અબૂ સધાદિલ ઐર હાતિમ ઝકીયુદ્દીન સાહેબ (ત.ઉ.શ.)

શહુલ્લાહિલ મોઅજ્જમ, હિ. ૧૪૪૦ / ઈ. ૨૦૧૯
વડોદરા.

(અલવી જમાઅતનાં મુમેનીન વાસ્તે મખૂસ)

મુકદેમણ

ઈમામ અબુ જાયફર મોહંમુલ બાકિર (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, હર મુસિલમનો વસીયત કરવાનો હક્ક છે. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ફરમાવે છે કે, એક મુસિલમને લાઈક થાતું નથી કે બે રાતો સૂર્ય રહે અને તેના સિરાહના નીચે વસીયત લખેલી ના હોય. સૈયેદના કાજિયુનોઅમાન (ક.રૂ.) એ પોતાના તસ્નીકશુદ્ધા કિતાબ દાખાએમુલ ઈસ્લામની બીજી જિલ્ડમાં વસીયતના બારામાં એક મુકમ્મલ કિતાબ શામિલ કીધા છે જેમાં ખમ્સતુલ અતહાર (અ.સ.) અને બાઅજ અઈમતની વસીયતોની જિક કીધી છે અને બાઅજ વસીયતના કલામ પૂરેપૂરા લખેલા છે. કિતાબુલ વલાયતમાં પણ આપે અઈમતિત તાહેરીન (અ.સ.) ની વસીયતો મુમેનીનની જાહિરી બાતિની જિંદગીને ઉસ્તવાર કરવા અને શીર્ષયતની હકીકત અને તેના ફાઈલને આશ્કાર કરવા સિલાસિલાવાર રકમ ફરમાવેલી છે.

સૈયેદના કાજી અન નોઅમાન બિન મોહંમદ (ક.રૂ.) એ ચાર ફાતેમી ઈમામોની બિદમતની બરકાત હાસિલ કીધી હતી. ઈમામ અબુ અબ્દિલ્લાહિલ મહદી (અ.સ.), ઈમામ મોહંમદેનિલ કાઈમ (અ.સ.), ઈમામ ઈસ્માઈલ અલ મન્સૂર (અ.સ.) અને ઈમામ મહદેનિલ મોઈજ (અ.સ.), એમ ચાર ઈમામોની ઈલ્મી, ઈજટેમાઈ, દરબારી અને શરઈ બિદમાત અંજામ આપી હતી. ઈમામ મહદી (અ.સ.) સલમીયાથી આફિકા તશરીફ ફરમા થયા અને ૨૮૭ હિ. માં આપના ફાતેમી ઈમામના મરતબા પર ક્ષાઈજ થયા અને સુલતાને વક્તાનો ઝૂદૂર થયો અને આપે ફાતેમી સલતનત કાઈમ કીધી. તે વક્ત આપ હજારો કિતાબોનો ખજાનો આપને સાથે લાવા હતા. આપે સૈયેદના કાજીયુનોઅમાનને ફિકહયાની કે ઈસ્લામી શરીઅત-દાખાએમુલ ઈસ્લામ અને દુનિયાવી માઅલુમાત પર કિતાબ તસ્નીક કરવા ફરમાન કીધું. જેની આપે તાઅમીલ કીધી અને દાખાએમુલ ઈસ્લામ નામના કિતાબ ૧૦૦૦ સાલ પહેલા બે જિલ્ડોમાં તરતીબ ફરમાવા, જે તે જમાનથી આજ તક દાખવતે હાદીયહ ઈસ્માઈલીયહ તૈયેબીના ઓલમા વાસ્તે ફિકહી ઈલમ હાસિલ કરવાનો મોઅતબર અને મુસ્તનદ સરચશમો રહેલો છે અને મુસ્તકબિલમાં રહેશે.

આપના જમાનમાં ઈસ્લામી મુલ્કોનાં દુનિયાવી-જાહીરી બાદશાહોએ લોગો તેઓની રઈયત અને તાબેદારી બરાબર કરે, આદાબ, તરલીમો-રજા, દરખારી તહેજીબ અને ઈસ્લામી સકાફતનો ઈજહાર કરે એ વાસ્તે બેહદ દૌલત ખર્ચ કરીને તેના દરખારને આલિમોથી તેઓની શાનાત અને ખુસુસીયાતને બયાન કરતી કિતાબો તાલીફ કરાવતા હતા. સૈયેદના કાજીયુન્નોઅમાન (ક.૩.) એ જોયું કે, શાને અલી અને ઈલ્મે ઈલાહીના ખજાના તો ફાતેમી અઈમતે હક્ક છે. એ લોગો તો ગાસિબ, લૂટેરાઓ, જાહીલ, બદતમીજો બદઅખલાક, ફાસિકો ફાજિર નામનિહાદ જૂઠા બાદશાહો છે. આ મિસ્લ કિતાબોની તસ્નીફ તો આલે મોહંમદના સિરાજુમ્હુનીર અઈમતે હોદાત વાસ્તે થાવી જોઈએ કે, જેઓના ફાજાઈલ, માજાજિજ અને તૌકીરો અજમત જમાનામાં બેનમૂન અને બેમિસાલ છે. અને ઈલ્મે લહુની ઈલાહીના મજહર અને ખજાનાઓ છે. તેથી આપે “કિતાબુલ હિસ્મા ફી આદાબે અત્યારીલ અઈમા” નામના કિતાબ તસ્નીફ ફરમાવા જેમાં કુરાયાન, હઠીસે નબવી, રિવાયાતે અઈમા માંથી રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના કાઈમ મકામ ઈમામોના ફાજાઈલ, મનાકિબ અને શાનાતે બાહેરાની જિકે બેર ફરમાવી.

આપે એ અમરનો પણ મુશાહેદો કીધો કે, દુનિયાદાર હવા પરસ્ત ઈસ્લામી સુલતાનો અને અમીરો તેના કાતિબો સાથે તેઓની સવાનહે ઉમરી, હ્યાતે સુલતાની રોજ-બ-રોજ, લમ્હા-બ-લમ્હામાં ગુજરતા વાકેઆતને કલમબંદ કરીને તરતીબ આપી તેની સલ્તનતના લોગોમાં ઉમ્ભૂમી તૌર પર નુસ્ખાઓ બનાવીને નશર અને મતબૂઝ કરે છે, તો આપે આપની પૂરી ઉમરમાં જે જે ઈમામો સાથે સૈર કરી હતી અને એ દરમિયાન જે મકાલેમાત અને મુગાડેરત ઈમામે વકત સાથે થયા હતા તેના એક જામેઅ કિતાબ બનામે “અલ મજાલિસ વલ મુસાએરાત” તરતીબ આપા અને અંદાજે ઉપ સાલના વાકેઆત, કિસ્સાઓ અને મજાલિસોની તકારીર અને મવાઈજ એક કિતાબમાં જમા કરી એક બેનમૂન શાહકાર અને તારીખી અખબારી દસ્તાવેજ ઈમામ અને ઈમામતના મોઅતકેદીન વાસ્તે પેશે બિદમત મુકા, જે આજ દિન તકપણ લાકીમત તારીખી તસ્નીફ ગરદાનવામાં આવે છે.

અગર આ નાચીજ અઈમતે ફાતેમિયીન (અ.સ.) ના દૌરમાં જે જે

દોઆતે બલાગ અને ઓલમાએ મજલિસે ઈમામ આલી મકામ થયા, તેની વજહ, સબબ, ઈલ્લી મવાદ અને મતને ઉલ્લભની જિક કરે તો બેશુમાર કિતાબોની જિલ્લ બની જાય પણ યહું પર ઈખ્ટેસારથી કામ લઈને હમારા આ કિતાબને તરતીબ આપવાના મકસદને જ ફક્ત વાળેહ કરીએ છીએ. દાઅવતે હાઈયહની તરબીયત, આદાબ અને શરીઅતના અરકાનની કિતાબોમાં અલ ખમ્સતુલ અતહાર (અ.સ.) અને ઈઞ્ચમતે અખરાર (અ.સ.) ના જબાને મુખારકથી અદા થયેલી વસીયતો બયાન કરવામાં આવેલી છે. સૈયેદના કાજી નોઅમાન (ક.રૂ.) એ અકસર વસીયતો આપના કિતાબ દાઅએમુલ ઈસ્લામમાં શામિલ કીધી છે અને દીગર દોઆતે પણ ઈઞ્ચમત ફાતેમીયીનાના ખુલ્બાઓ માંથી અને ઈમામતના ઈસ્ભાતની હુજ્જતો દલીલ બયાન કરતી કિતાબો માંથી આ વસીયતો જમા કરીને એક બેનમૂન ઈલ્લી અને સકાફતી સરમાયો ઓલમાએ દાઅવતની બિદમતમાં મુકેલો છે જે આજ તક ઈસ્માઈલી આદાબની હકીકી તસ્વીર અને શાન બયાન કરે છે.

અહિરી હશ્વીયહ જમાઅતની બે પાયા અને ગૈર મોઅતમિદ કિતાબોમાં તેઓના કહેવાતા આમ-ગૈર માઅરૂફ આલિમો અને અદિબોની વસીયત પઢવામાં આવે છે જેમાં કોઈ સર યા જિસમ યા કદમ હોતા નથી. અહલુલબૈત (અ.સ.) ની શાનાત, ફજાઈલ, અસલી અખ્ખાર અને કલેમાતથી આ ગૈર શીઆ મુસનિઝો નાવાકિફ બલ્કે જાહિલ હોવાના સબબ વસીયતનામાઓનો મકસદ અને મુરાદ ફક્ત તેઓના મજહબ, મસ્લક અને અકીદાની મુખાલેગા આમૈઝીથી બયાની જ હોય છે. મુભિનની હયાતે તેયેબહ અને અખ્લાકે હમીદાને સંવારવા અને સીંચવા તેઓની કિતાબોમાં અહલુલબૈત (અ.સ.) ની સીરતે તાહેરા અને ખસાએલે તેયેબહની બયાનીની અછત હોય છે. આ સાથે બાઅજ અહાદિસે નભવીયહ અને અકાલીમે અલવીયહને પણ ગલત માઅના, મવાદ અને તશ્રીહ સાથે પૈશ કરવામાં આવે છે. આ સુરતે હાલને ખયાલે શરીફમાં રાખીને મમ્લૂકે ઈમામુજમાન (અ.સ.) એ નિયત કીધી કે, કિતાબ દાઅએમુલ ઈસ્લામ માંથી ઈઞ્ચમતે અતહાર (અ.સ.) ની વસીયતોની જિકને એક એક અલગ-અલગ તરતીબ આપી તેની સહીહ માઅના અને મોતાલેબએ જમાનને મુતાબિક તેની તશ્રીહ કરી એના ઈલ્લી ફાયદહને આમ

સમજ બયાનમાં રૂજુઆ થાય, તાકે જમાઅતના હર તખકાના મુમેનીન એથી ઈલ્લી શાયેદહ હાસિલ કરે અને મકામાતના સાહેબો જે હકીકતમાં અલ્લાહતાલાની જમીનમાં ખોલફાઓ છે તેઓના કલામની નજાકત અને અહેમીયતને સમજી એના પર અમલ કરવાની કોશિશ કરે. આ વસીયતો અમીરૂલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) ના શીઆ અને ખુસૂસન ફાતેમી ઈમામોના સિલસિલા અને નસ્સમાં માનનારા મુમેનીન વાસ્તે એક મશાલે રાહ અને શર્મે હિદાયત સાબિત થાશે. મમ્લૂકને યકીને કામિલ છે કે, આ કલેમાત ઈસ્માઈલી આદાબો તહેજીબને સંવારવાને વાસ્તે આખ્લાકી મીકાતને જે કોઈ પઢશે તેના ઝહેનમાં ઈસ્માઈલી-નેયેભી મજહબની બલંટી, જામેઈયત, હક્કાનીયત અને ફરદાનીયત સાબિત થાશે અને બેશક, પઢનાર તેના અકીદાઓની સર્ચાઈ અને અસલીયતની તમીજ કરશે અને ઈમામુજ્જમાન (અ.સ.) ના ઈસ્તેતાર-પરદાપૌશી ના જમાનામાં દાઈલ અસ્રે વલ હીનની દાખવતે હાઠીયહમાં તેનું ઈમાન અને અકીદો ઔર મગીદ-પુન્ના થાશે અને અલ્લાહતાલા એના દિલમાં આલમે રૂહાની માંથી નૂર નાજિલ કરી ઔર જિયાદહ મુનવ્વર કરશે અને ઈતાઅતે દાઈએ હક્ક પર એને કાઈમો દાઈમ રાખશે.

આમીન - યા રખ્ખલ આલમીન. ☆

વતહીયત,

મમ્લૂકે આલે મોહંમદ (સ.અ.વ.વ.)

અબુ સઈટિલ ઐર સૈયદના હાતિમ જકીયુદ્ડીન સાહેબ (જ.ઈ.)

તકરીએ કિતાબ

ખુદાતાલાનો હમેં શુક અદા કરીએ કે, તેએ હમ મુમેનીનને હમારી દુનિયા અને આખેરત બેવેને સંવારવાનો અને જીનતદાર કરવાનો મૌકો આ મુખ્તસર જિંદગી બખ્શીને ફરાહમ કીધેલો છે. હમારી આ બેવે અહમમાં અહમ ચીજને જીનત કરી તરહ આપવી? તો આ સવાલનો જવાબ ખૂબ આસાન છે કે, દુનિયાની ઝાહીરી જીનત વાસ્તે તો દુનિયાનો જ સામાન કાણી છે, અને તે યહું

મિલી પણ જાશે. આ જીનત-રાહતને તલબ કરવા તો આજે ચારે તરફ દુનિયાવાલાઓ દરમિયાન, હસદના, હિર્સના, લાલચના, રૂશવતના, તકબુરીના અને ધોકેબાળીના બેશુમાર બાજારો ધમધમે છે. પણ આખેરતની જીનત વાસ્તે ઘણા ઓછા લોગો દુનિતાની રાહતને છોડવા તૈયાર થાય છે. તેમાં ઘણી જ મહેનત છે, અમલ છે અને જેહાદ છે. જે મહેનત મુમેનીન જ કરી શકે છે.

હમેશા જે જીનત બાકી રહેશે તે આખેરતની જીનત છે. તે વાસ્તે ઈલ્ભી અને અમલી જેહાદ વાજિબ છે. આ જેહાદની લુગામ સાહેબે દાઅવતના હાથમાં ખુદાતાલાએ આપેલી છે. હર મુભિન પર આ બેવે જેહાદ કરવું જરૂરી છે. તે બાદ જ મુભિનને આખેરતમાં જીનતના તૌર પર આઅલા જન્તી મકામ હાસિલ થઈ શકે છે. સાહેબે દાઅવતની હર વક્ત એ જ કોણિશા રહે છે કે, મુભિન પહેલા ઈલ્ભથી સરફરાજ થાય પછી અમલના જૈવરથી જીનતદાર થાય.

હમ જમાઅતના મુમેનીનને આ રાહે જેહાદ પર ચલાવવા દાઅવતે શરીફહના મરકજ તરફથી ઘણા ઈલ્ભી કારનામા અંજામ અપાઈ ચુકા છે. તેમાં ફિક્હી અને તારીખી સવાલ-જવાબના કિતાબ, યમની તારીખના કિતાબ, હક્ક-ઉર્હ-જિયારતની મનસક, ઈસ્લામના દાાઈમ માંથી-વલાયતની કિતાબ, શરીઅતના આઅમાલના સહીફા, મદરસાની ઈલ્ભી કિતાબો, દોઆઓની માયનાના કિતાબ, રમાન-નિસ્ફીલ્બૈલની કિતાબ વગૈરહ. યહું પર હવે જે કિતાબની જિક કરવામાં આવી રહી છે, તેના મિસિલ કોઈ એવો મવાદ-મેટર પહેલા શાયેઅ કરવામાં આવો નથી.

આકા મૌલા સૈયેદના સાહેબ (ત.ઉ.શ.) આપના પુરલુલ્લ બયાનાતમાં એવી ઘણી અહલુલ બૈત (અ.સ.) ને લગતી રિવાયતો ફરમાવે છે કે, જેમાં એવી વસીયતોના કલામ શામિલ હોય છે જે મુભિનની રોજ-બ-રોજની જિંદગીમાં, ઘરેલું-સમાજ તકાજાઓ પૂરા કરવામાં અને સાથે-સાથે શરીઅતથી પણ વાબિસ્તરી રાખવામાં કારગર સાબિત થાય છે. ૧૪ માં ઈમામ મૌલાના અલ-મોઈજ (અ.સ.) ના જમાનના ચીફ જસ્ટીસ સે. કાંગીયુન્નોઅમાન (ક.રૂ.) ના કિતાબ દાાઈમુલ ઈસ્લામમાં અહલુલ બૈત (અ.સ.) ની વસીયતોને મુતઅલિક એક પૂરો બાબ છે કે જેના માંથી મુન્તખબ કરીને સૈયેદનલ મન્નાન

આકા મૌલા (ત.ઉ.શ.) એ ખાસ નગર કરીને મુમેનીન વાસ્તે ઈલ્લી જેહાદના પૈરાયામાં તે વસીયતોને દરજ ફરમાવી છે. હર વસીયત કામની છે, બેર છે અને શાયદાફુન છે.

આકા મૌલાનો એમ ઈરાદો છે કે, આ કિતાબના જરીએ હમ મુમેનીન અને હમારા ઘરના અહલ, અઈમતે હક્ક (સ.અ.) ની વસીયતોને પઢે, સમજે અને તે મુજબ જિંદગીના દસ્તૂરે અમલને સંવારે. વસીયતના તૌર પર આ એવા બહેતરીન અખલાકને લગતા નુકતાઓ છે કે, જે હર કોઈને કામમાં આવશે. આપ મૌલાનો મન્શા એવો છે કે, શહરુલ્લાહના બાબરકત અચ્યામમાં જે વક્ત મુમેનીન દેવડી મુખારક પર આપના દસ્તે મુખારક પર વાજેબત અદા કરવા આવે, તો આપ હદ્દીયતન આ કિતાબુલ વસાયાને મુમેનીનને ઈનાયત ફરમાવે. જેથી હમ મુમેનીનને યાદ રહે કે, વાજેબાન અદા કરવાના મૌકા પર સાહેબે દાખવત તરફથી આ નાયાબ ઈલ્લી તોહફો હાસિલ થયો છે.

લેહાજા, હમ મુમેનીન, આ શાતેમી વસીયતોની કિતાબને ઘરના કોઈ કોના પર ના મુકી ટેતા, તેને પઢીને, બીજાને પઢાવીને તેની જિકને એ મુજબ ટિલો જમીરમાં વસાવીએ કે, આ કિતાબ હમારા અખલાકને અને હમારા અમલને જીનતદાર બનાવે. નાકામની ગુઝતગૂ અને મેસેજંગમાં વક્ત જાયેઅ કરતા જો એક પણ વસીયત હમેં મન લગાવીને પઢીશું, તો જરૂર તે વસીયત નૂર અને બરકત બનીને હમારામાં જલકી ઉઠશે અને અઈમતે હક્કની સીરતો સૂરતને હમેં હમારી આ મુખ્તસર જિંદગીમાં સમવી શકીશું. આ તરહની આદત જ હમારા તરફથી આઅલા ઈલ્લી અને અમલી જેહાદ ગિનાશે, જેનાથી દાઈયુગ્ઝમાન (ત.ઉ.શ.) ની રાજામંદી અને ઈનાયત હમેં હાસિલ કરી શકીશું. ☆

વતહીયાત,

મમ્મૂકે દાઈયુગ્ઝમાન (ત.ઉ.શ.)

મુકાસિરુદ્ધાઅવત મોહંમદ ભાઈસાહેબ નૂરદીન સાહેબ (દા.મ.)

૨૨ શાખબાન ૧૪૪૦ હિ. / ૨૭-૦૪-૨૦૧૯ ઈ.

વડોદરા.

દાખાએ મુલ ઈસ્લામ

(૧)

મેં તમારામાં, મારા શીઆમાં જે અલ્વાહુતાલાની ઈતાઅત અને
માચસીયતની રોક-ટોકની એવી કોઈ સિફત જોતો નથી જેથી
તમારી માચરેફત કરી શકું.

અમીરુલ મુમેનીન મૌલાના અલી (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે,
કેટલાક મરદોની ક્રોમ આપના પાસે દુનિયાના કામોના સિલસિલામાં સવાલ
કરવા વાસ્તે પધારા. એ લોગો કામ નિકાલવા વાસ્તે આપના શિઆપનાને
વસીલો બનાવીને કહેવા લાગા કે, અય અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.)! હમે
આપના શીઆ છે. મૌલાના અલી (અ.સ.) ઘણા વકત તક એમની તરફ
નજર કરતા રહ્યા, તે બાદ આપે ફરમાવું કે, “મેં તમને પહેચાનતો નથી અને
તમે લોગો જે શીઆપનાની વાત કરો છો તેનો અસર મેં તમારામાં જોતો નથી.
હકીકતમાં અમારા શીઆ તો એ છે કે, જેઓ અલ્વાહ અને એના રસૂલ પર
ઈમાન લાવે, એની તાઅત મુતાબિક અમલ કરે અને નાફરમાનીથી દૂર રહે
અને હમેં જે કઈ અમર કરીએ અને જેની તરફ દાઅવત કરીએ તેની બાખુશી
ફરમાંબરદારી કરે. હમારા શીઆ સૂરજ, ચાંદ અને તારાઓને જોતા રહે છે
તાકે તેઓ પાંચે વકતની નમાજોનાં વકતોથી વાકેફ રહે, હમારા શીઆ તે છે કે,
જેના હોઠો સૂખા હોય, એના પેટો પતલા હોય, એના ચહેરાઓ પર જપ-તપ-
ઈબાદતના આસારો હોય. તે લોગો કે જે તેમના હક્ક સિવાયનું ના માંગે યા
લોગો પર ઝુલ્ભ ના કરે યા તેના હક્ક બગૈરની ચીજ હડપ ના કરે, તેના પર
કષ્ણો ના કરે.”

ફાયદ્દુઃ : મૌલાના અલી (અ.સ.) ના વસાયત અને બિલાઝતના
જમાનમાં લોગો શીઆપનાનો વસીલો લઈને આપને નજીદીક દુનિયાના
ગ્રંથ અંજામ અપાવવા વાસ્તે બિદમતે મુતરજીવીયહમાં હાજિર થાતા હતા
કે જેથી મૌલા તે લોગોની તહેસીનો તૌસીફ કરે. પણ મૌલા તો આખિર
આપના અકીદતમંદોના ચહેરા પર નજર કરીને જ અલ્વાહના નૂરથી
તેઓની આગળી પાછલી જિંદગીના હાલાત, રવિશ, અખ્લાક, ચાલ-ચલણ

અને સિફનો ખસલત જાણી લેતા હતા અને તેઓને શીઆના નામનો ગૈર-ફાયદો લેવાથી રોકતા હતા અને એની શરતો અને હાલાતથી વાકિફ કરતા હતા, તાકે આપની બિદમતમાં હાજિર થાનાર હરએક શખ્સને કુલ્લી તૌર પર ખબર થાય કે, અલી (અ.સ.) ના શીઆ ખૌલસાની સીરત અને ખસલત કઈ તરહની હોવી જોઈએ અને તેઓનો અલ્લાહતાલા સાથે અને લોગો સાથે રવેયો અને વહેવાર કઈ શાકેલતનો હોવો જોઈએ. આપે એક મુજિલસ શીઆની લિંદગી ગુજારવાના તરીકાનો ચિત્તાર અને નકશો આપી દઈને શીઆઓને ફક્ત નામથી નહીં પણ અમલે ઐરથી શીઆપનાને જીનત બખ્શવા નસીહત ફરમાવી દીધી હતી.

(૨)

તમેં તમામ હમારા વાસ્તે ખામોશ દાઈઓ બનીને અલ્લાહની તાઅત પર અમલ અને હરામ વાતોથી પરહેંગ કરનાર બનો, જેથી તમારી આ સિફત હમારી તાઅલીમ અને તાઅદીબના સબબ હર શાહેર-કરીયામાં તમારી તાઅઝીમ અને ઈંગ્ગતનો સબબ બને.

મૌલાના અબુ અબિલ્લાહ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, કુફાથી આપના શીઆ માંથી કેટલાક લોગો આપના કલામ સાંભળવા અને હુસૂલે ઈલમ વાસ્તે આપની બિદમતમાં પૈશ થયા. જહાઁ તક ઈમ્કાન થયા વહીં તક તે લોગો મદીનતુલ મુનવ્વરહમાં રોકાયા, આપ પાસે આમદો-રફત કરતા રહ્યા, આપને સાંભળતા રહ્યા અને ઈલમ હાસિલ કરતા રહ્યા. એમનો વદાઅનો વકત આવો તો આપની બિદમતમાં હાજિર થયા અને ફરમાવું કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરજં! આપ હમને કંઈ વસીયત ફરમાવો. આપે ફરમાવું કે, “મેં તમને અલ્લાહના તકવાડરની વસીયત કરું છું, અલ્લાહની તાઅત પર અમલ કરવાની અને એની માઅસીયત-નાફરમાનીથી દૂર રહેવાની, જેએ તમને અમાનત સોંપી હોય તેને અદા કરવાની વસીયત કરું છું. તમે જેની સોહખત કરો એને સાથે ખુશ અખલાકીથી સોહખત નિભાવવાની અને ખામોશ દાઈઓ બનવાની

વसીયત કરું છું.” તે લોગોએ અરજ કીધી કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરઝંદ! હમેં ખામોશ રહીને આપની લોગોને દરમિયાન કઈ તરહ દાયવત કરીએ? આપે ફરમાવું કે, “હમેં તમને જે જે અમર કરીએ તે પર અલ્લાહની તાથત મુતાબિક અમલ કરતા રહો અને જે મુન્કર ચીજોથી હમેં તમને રોકીએ તે અલ્લાહની હરામશુદા ચીજોથી દૂર રહો.”

સચ્યાઈ અને અદલો ઈન્સાફથી લોગો સાથે મુઆમેલાત કરતા રહો, અમાનતની અદાએગી કરો, મઅરુફ-નૈકીનો હુકમ કરતા રહો, મુન્કર-હરામનાં કામોથી મનાઈ કરતા રહો અને તમારા માંથી કોઈને પણ બીજા લોગો જોઈ તો ઐર અને ભલાઈના કામ કરતા જ જોઈ. આ તરહથી લોગો તમને ઐર હાલત અને તમારી ખૂબીઓ સાથે જોશે તો કહેશે કે, આ ફિલાનો ફિરકોછે, ફિલાના ઈમામને અલ્લાહતઆલા રહેમત કરજો કે, એના અસહાબ કેટલી ઐર અદબ શીખાવે છે અને આથી તેઓ હમારામાં જે ફરજી શરફ છે તે જાડી લેશે અને હમારી (ઈમામની) તરફ દોડતા હુવા આવશે.

હમારા બાવાળ મૌલાના મોહંમહુલ બાક્રિ (અ.સ.) પર શાહિદી આપીને કહું છું કે મેં આપને એમ ફરમાવતા સાંભલા છે કે, આગલા જમાનમાં હમારા ઔલિયા શીઆ તે જમાનમાં લોગોમાં નૈકોકાર હતા. અગર કબીલામાં કોઈ મસિજદનાં ઈમામ હોય તો તે શીઆ માંથી હોય, અગર કબીલામાં કોઈ મુઅਜ્જિઝન હોય તો તે શીઆ માંથી હોય, અગર કોઈ થાપણ રાખનાર હોય તો તે શીઆ માંથી હોય, અગર કોઈ અમાનત રાખનાર હોય તો તે પણ શીઆ માંથી જ હોય અને અગર કોઈ એવા આલિમ હોય કે તમામ લોગો પોતાના દીનને જાણવા વાસ્તે અને ઘરેલું મુઆમેલાતમાં સલાહ-મશવરા કરવા વાસ્તે તે આલિમના પાસે આવતા હોય તો તે પણ શીઆ માંથી હોય. તો તમે પણ એ જ મિસ્લનાં બનો. લોગોના દિલોમાં હમારી મોહષ્યત પૈવસ્ત કરો, બુરું અદાવત નહીં.

ફાયદા: ઈમામ આવી મકામ ફરજંદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ને રૂબરૂ ઈન્ખની વાતો સાંભલવાનો રિવાજ ઈમામ મૌલાના હસન (અ.સ.) થી વીસમાં ફાતેમી ઈમામ મૌલાના આમિર (અ.સ.) તક જારી હતો, કેમકે,

ઈમામ અને દાખવતના સાચા અને મુખ્યિસ અકીદતમંદો અઈમતે ફાતેમીથીનાને જ ઈલાહી ઈલ્મના ખજાના માનતા હતા અને ઈલ્મી ફાયદો લેવા આપની દેવડી મુખારક પર પધારતા હતા અને જે તે શહરમાં ઈમામુજાઝમાન (અ.સ.) નો કિયામ હોય તેમાં એક અરસા તક રૂક્તા હતા. ઈલ્મ તલબ કરવા અગર જાવાનું થાય તો સફર કરવી જોઈએ. ઈલ્મ પાનીની મિસ્લ છે. ઘાસો પાનીને નજદીક સૈરાબ થાવા આવે છે, પાની ઘાસાને કરીબ જાતું નથી. પહાડોનાં યશમાનું પાની પાક હોય છે અને પીનાર તેના ખોબલામાં લઈને પીએ છે કે, પાનીમાં કોઈ ફસાદ યા બિગાડ યા મિલાવટ તો નથી ને! અલ્લાહતઆલા જે એના પસંદીદહ બંદાઓને ઈલ્મથી નવાજે છે તે જ ઈલ્મ મુઅતખર અને ભરોસાલાયક છે અને ફાતેમી ઈમામો અને આપના દોઓાત સિવાય બીજા કોઈ આ ઈલ્મ વાસ્તે દાખવત કરે તો તે બાતિલ છે, આ ફઝલ જેને અલ્લાહતઆલા ચાહે તેને જ આતા કરે છે.

રિવાયતમાં ઈમામ આલી મકામ જે વસીયત અને નસીહતની શાકેલત અને પૈરાયામાં ઈલ્મો હિકમતના મોતીઓથી શીઆઓને નવાજે છે તેમાં દુનિયા અને આખેરતની ઈસ્લાહ છે અને માખાદે મહમૂદ હાસિલ કરવા વાસ્તે રૂહાની તૌશો છે. જબાનથી બોલીને યા કે ખામોશ રહીને કઈ તરહથી એક દાઈની જિમ્મેદારી એક આમ ખાલિસ મુખિન અદા કરી શકે છે તેનો તરીકો ઘણાં ઉમદા અલ્ફાજમાં બયાન કરેલો છે. ઈમામ (અ.સ.) આપના હર કલામમાં અલ્લાહની તાયતનો અમલ, ઈમામની ફરમાંબરદારી, મઅરૂક અને મુન્કરની જિક કરે છે, જેથી ઈમાનની હકીકતોને કામિલ કરવાની વાત દોહરાવે છે. શરીઅત સિવાય મુખિન પર તરીકત અને નેક સુલૂકથી લોગો પૈશ આવવાની રગબત અપાવે છે. નેક અદબ અને હુસ્ને સુલૂકથી શીઆપનાની પહેચાનને ચાર ચાંદ લાગી જાય છે એહીકિતથી લોગોને આશના કરે છે.

ઈમામ જાઅફુરુસ્સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, આપના બાવાળસાહેબ ઈમામ મોહમ્મદુલ બાકિર (અ.સ.) નાં જમાનમાં શીઆઓને તે ઈજા વકાર હતો કે હર કબીલામાં ઈમામે મસ્જિદ, મોઅજિઝ,

અમીન, થાપણ રાખનાર શીઆ માંથી હતા અને લોગો એમની પરહેજગારી અને જોહદો તકવાના સબબ તાઅજીમ કરતા હતા. આધિરમાં આપ લોગોના ટિલોમાં ઈમામની મોહબ્બત પૈવસ્ત કરવાની અને બુગ્ઝો અદાવત જાઈલ કરવાની પૂરજીશ નસીહત ફરમાવે છે.

(૩)

હમારી તાઅતથી જ અલ્લાહની અને એના રસૂલની તાઅત થાય છે. શફાઅત હમારા મોહિલોને જ મિલે છે જે હમારા દરજાતને જાને છે.

ઈમામ જાઅફરુસ્સાટિક (અ.સ.) થી બયાન છે કે, આપને ખબર મિલી કે આપના શીઆ માંથી ચંદ લોગો અમલમાં કૌતાહી (કુસૂર) કરે છે, તો આપે તેઓને નસીહત કીધી અને ભારી કલામ કખા. આપે જે કોઈ ફરમાવું એમાં એમ પણ હતું કે, કોઈ શખ્સ અલ્લાહતાલાએ અને પર ફરજ કીધેલા અમલમાં કોઈ કુસૂર કરે તો અને અલ્લાહની રહેમત નહીં પહોંચે અને યૌમે કેયામત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) અને આપની આલની શફાઅતનો કોઈ હિસ્સો પણ નહીં મિલે. તેથી (અય લોગો) અલ્લાહતાલાએ તમારા પર શું શું ફરજ કીધું છે તે સાંભળો અને તેના પર અમલ કરો. તમે અલ્લાહ અને એના રસૂલની નાફરમાની ના કરો અને હમારા કોઈ કૌલની મુખાલેકત કરીને હમારા આસી (નાફરમાન) ના બનો, અલ્લાહના કસમ! સિવાય તે અલ્લાહ કોઈ નથી, આમ કહી આસમાનની તરફ ઈશારો કીધો અને હમેં છે, આમ કહી પોતાના હાથથી પોતાના નફસની તરફ ઈશારો કીધો અને “હમારા શીઆ હમારા માંથી છે અને બાકીના લોગો જહન્નમમાં છે. હમારા સબબથી જ અલ્લાહની ઈબાદત થાય છે અને હમારા સબબથી જ અલ્લાહની મઅસીયત થાય છે, કેમકે જે શખ્સ હમારી તાઅત કરે તેએ ખુદાની તાઅત કીધી અને જે હમારી નાફરમાની કરે તેએ અલ્લાહની નાફરમાની કીધી. હમારી તાઅતને ફરજ કરતાં પહેલા અલ્લાહનો આ મિસ્લ પુખ્તા ઈરાદો થઈ ચુકો

છે કે, અલ્લાહતઆલા કોઈના પણ અમલને કબૂલ નહીં કરે મગર હમારા સબબ અને કોઈને અજાબ નહીં કરે મગર હમારા સબબ અને કોઈને હુક્કત છે અને એના ખલુક ઉપર એના અમીનો-હિફાજત કરનારાઓ અને એના ભેદ-મખ્ફી વાતોના હામિલો-ઉચકનાર છે અને એના ઈલમનાં મુસ્તવદઅ-અમાનત થાપણ મુકવાની જગ્ગા છે, જે શખ્સ હમને પોતાના માલ માંથી હમારો હક્ક અદા નહીં કરે તેના વાસ્તે જન્નતમાં કોઈ નસીબ નથી.”

ફાયદું : શરીઅત તે ઈલમનાં ખજાના તરફ વારિદ થાવું છે અને આ ઈલમે ઈલાહીના જીવતા જાગતા હાજિરો નાજિર ખજાના ઈમામે જમાના સિવાય બીજા કોણ હોય શકે છે? તો જે ઈમામે જમાનાથી શરીઅતની તમામ માઅલૂમાતને હાસિલ કરે, કલામો સાંભળે અને એના આઅમાલમાં કૌતાહી, સુસ્તી અને લગજિશ કરે તો ઈમામ એના પર ગજબનાક થાય જ અને એને સખ્ન કલામથી નસીહત ફરમાવે જ ને! કેમકે શરીઅત પર અમલ કરવાથી જ નજીત છે અને એથી જ ઈન્સાનને કમાલ અને શક્ષાઅતનો હિસ્સો હાસિલ થાય છે.

ઈમામની હર કોઈ નસીહતમાં અલ્લાહ અને એના રસૂલ અને અઈમતની ફરમાંબરદારીની તાકીદ હોય જ છે, જે જન્નતનો રસ્તો છે અને મોટી કામિયાબીનો હુસૂલ છે. શીઆને નજીક અલ્લાહના હુક્કત ઈમામ છે જેની માઅરેફતથી રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) અને અલ્લાહની માઅરેફત થાય છે જે ઈબાદત કરવાનો સબબ બને છે અને ઈમામની નાફરમાની અને આપથી દૂરી અને ઈન્કાર અલ્લાહની ઈબાદત ભુલાવવી છે. ઈમામ જ ઈબાદતે રખ્યાનીની ટોચ પર પહોંચવાનો દરવાજો અને હુક્કત છે અને આપ જ ઈલમે ઈલાહીના ખજાના છે અને થાપણ છે અને અલ્લાહતઆલાએ આપેલા માલ માંથી જે કોઈ ઈમામનો હક્ક અદા નથી કરતો તેની નફસને નજીત નથી અને જન્નતમાં તેનું કોઈ નસીબ નથી.

(૪)

નાફરમાનીથી દૂરી અને અલ્લાહની ખુશીને તાબેઅ થાવું, હકીકી શીઆની સિફત છે જે લોગોને તેઓની તરફ માઇલ કરે છે.
સિફત છે જે લોગોને તેઓની તરફ માઇલ કરે છે.

મૌલાના ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે મુફદલને ફરમાવું કે, અય મુફદલ હમારા શીઆને કહો કે, તમે હમારી તરફ દાખવતના કરનારા બનો, અલ્લાહની હરામ કરેલી ચીજોથી દૂર રહીને અને તેની નાફરમાનીથી બચીને અને અલ્લાહતાલા જે ચીજોથી રાજી હોય તેને તાબેઅ થાઓ. જો એ લોગો એવા થઈ જશો તો લોગો અમારી તરફ દોડતા હુવા જલ્દી આવશે એમ સમજીને આ ઈમામોએ જ એમના શીઆને આ સીરત શીખાવી છે.

ફાયદણ : દાખવત યાઅની તેહું, ઈજન યા કે બુલાવો. દાખવત કરનાર, બુલાવનારને દાઈ કહેવાય. દાખવતે હાદીયહના રૂહાની મરતબાઓમાં ઈમામ (અ.સ.) ના સતરના જમાનમાં દાઈએ મુત્લકનો મરતબો જમીન પર અલ્લાહતાલાના હુજ્જત, ખલીફા અને ઈમામની નિયાબત અને નુમાઈદગી કરે છે અને નબીએ નાતિકથી લઈને દાઈએ મુત્લક તક તમામ એક માઅનામાં દાઈ જ કહેવાય જે લોગોને દાખવત દે અને તૌહીદે ખાસની તરફ બુલાવી તેની માઅરેફત કરાવે. દાઈ એની ક્રોમનાં રાસ, રઈસ, સૈયદ અને રાહનુમા હોય છે જેની નજર એ જ તરહની હોય છે જેમ ઈમામની એના અકીદામાં માનનાર ઔલિયા પર અને જેમ સૂરજની અફલાકના બીજા તમામ સયારાત અને કવાકિબ પર (ગ્રહો અને તારાઓ પર) હોય છે. હરએક મુભિન તેના રાહનુમા દાઈએ હક્કની સીરતો ખસલતનો તરજુમાન અને મજહર હોય છે. દાઈ યા કે ઈમામ હર વકત તેના મરતબાની અજમતના સબબ લોગોની પાસબાની વાસ્તે લોગોના દરમ્યાનનાં તબકાઓમાં હર વકત રહી શકતા નથી, જહાઁ તક તેના માનનારાઓ મોઆશેરા અને મુજજતમેઅ (સમાજ) ની બદીઓની ઈતેલાં ઈમામને ન આપે.

આ સબબથી જ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) આપના ખાસ શીઆઓ અને આપથી ઈલ્મી કાયદો હાસિલ કરવા આવનાર લોગોને તેના શહર અને ગામનાં લોગોનાં હાલ પૂછતા હોય છે, તાકે આપ જરૂરી હિદાયતો નસીહત પહોંચાવી શકે અને શરીરાતના અહ્કામની જરૂરી તાખીમ વાસ્તે આપના સબકોમાં આવવાની રગબત આપી શકે. એક મુભિન ખુદ આ તરહની નસીહતને કુખૂલ કરીને એ પર અમલ દર આમદ થાય તો આ જ ખસલતથી દીગર કુસૂરવાર લોગો એ મુભિન શીઆની આ તરહની ખસલતની છાનબીન કરે અને એને ઈબરતની મિસાલ બનાવે. તેથી એક આલિમ પરહેજગાર, દીનદાર અને નેક અખ્લાક મુભિન દીગર લોગો વાસ્તે દાઈ બની જાય છે, નેકી તરફ દાઅવત દેનાર થઈ જાય છે જેની ઈમામેજમાન તહેસીન અમે તૌસીફ કરે છે.

(૪)

હહલુલ લેત (અ.સ.) ના હક્કના ફાતેમી ઈમામો દુનિયાની દૌલતના મોહતાજ નથી પણ દીનના કિયામના મોહતાજ છે અને હર અકીદતમંડ પર વાજિબ છે કે, સાલમાં એક વક્ત તેના ઈમામે ગ્રમાન (અ.સ.) ની મુલાકાત કરી સિલત અદા કરે.

મૌલાના અખુ અભિલ્લાહ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી બયાન છે કે, મુફ્ફદલ બિન ઉમરો જોઅઝી આપની બિદમતમાં હાજિર થયા. એમના પાસે કોઈ ચીજ હતી તે આપને સામે મુકી. આપે ફરમાવું કે, અય મુફ્ફદલ! આ શું છે? મુફ્ફદલે અરજ કીધી કે, મૌલા! આપ પર મારા માં અને બાવાળ ફીદા થાય આપને આ ભવાલી અને ગુલામો તરફથી સિલો છે. આપે ફરમાવું કે, અય મુફ્ફદલ! તે હું જરૂર કુખૂલ કરીશ પણ કસમ ખુદાની હું અને જરૂરત કે હાજતનાં માઅનામાં કુખૂલ નથી કરતો. ફક્ત આ ગરજથી કુખૂલ કરું છું કે, યે સિલા લેવાથી તેઓને પાક કરી દઉં. તે બાદ આપે પુકાર કીધી કે, અય જારીયા (લોડી)! જારીયા હાજિર થઈ. આપે એને ફરમાવું કે, ગુજરિશતા રાતે મેં તુંને જે ડબ્બી આપી હતી તે લાવ. જારીયા ખજૂરના પાંડાથી બનેલી ડબ્બી-

નાની પેટી લાવી અને આપને સામે મુકી. આપે એને ખોલી તો એમાં એક એવો જોહર (કિમતી પણ્યર) હતો કે જાણે આગના શોઅલા એની મિસ્લ કોઈ જોહર તે દિન તક જોવામાં નોતો આવો અને એવી તરહ ચમકી રહ્યો હતો જેમ કે તેમાંથી આગના શોઅલા મુજબના શોઅલા નિકલતા હોય. આપે ફરમાવું કે, અય મુફ્ફદલ! શું આ જોહર આલે મોહંમદ (સ.અ.) વાસ્તે કાંઝી નથી. મુફ્ફદલ એ અરજ કીધી કે, અલ્લાહ મને આપ પર કુરબાન કરજો, કેમ નહીં. કસમ ખુદાના! આ જોહર કરતા કમતર પણ આલે મોહંમદ (સ.અ.) વાસ્તે કાંઝી છે. તે બાદ આપે તે ડબ્બી બંધ કીધી અને જારીયાને આપી દીધી. તે બાદ ઈમામ (અ.સ.) એ ફરમાવું કે, મારા બાવાળસાહેબને મેં કહેતા સાંભલા છે કે, જે શખ્સનું એક સાલ પુરું થાય અને તે તેના માલ માંથી થોડું યા જિયાદહ સિલત સાથે લાવીને અપને ન આપે તો અલ્લાહતાલા તેની તરફ કેયામતના દિન નજર નહીં કરે, મગર એ કે અલ્લાહતાલા એને મુઆફ કરી દે. તે બાદ આપે ફરમાવું કે એ મુફ્ફદલ! જાણી લો કે બેશક, તે સિલો અરજ કરવું ફરીજત છે કે જેને અમારા શીઆ પર (અલ્લાહતાલા) એ ફરજ-વાળબ કીધું છે, અલ્લાહ એના કિતાબમાં ફરમાવે છે કે, “લન તનાલુલ બિર હતા તુન્કેકુ મિમ્મા તોહીબ્બુન”, યાઅની કે, તમે ભલાઈને હરગિજ હાસિલ નહીં કરી શકો જહીં તક તમારી પસંદીદહ (મહેભૂબ) ચીજ (માલ) ને ખર્ચ નહીં કરો. બેશક હમેં જ ભલાઈ અને તકવાના લોગ છે અને હિંદાયતના રસ્તાઓ છે. તે બાદ આપે ફરમાવું કે, જે શખ્સ અમારા કોઈ પણ ભેદને જાહિર કરશે તો તે શખ્સે હમારાથી દુશ્મની કીધી છે તે બાદ ફરમાવું કે મારા બાવાળસાહેબને મેં કહેતા સાંભલા છે કે જે શખ્સ અમારા ભેદને જાહિર કરશે તે બાદ સોનાના પહાડોથી પણ હમારી સિલત કરશે તો પણ હમારાથી દૂર જ થાતો જાશે.

જાયદહ : સિલત યાઅની હદ્દીયો, તોહશો યા કે તખરુકાત કે જે ઈમામ (અ.સ.) અને એના દાઈની હજરતે આલીયહમાં મુલાકાત કરતી વકત અરજ કરવામાં આવે છે. ઈમામે જમાના હર તેના મુભિનનાં જાન માલનાં માલિક છે અને ઈમામતનાં મુલ્કના બાદશાહ છે. આપ ખુદાના હુક્કત છે, તેથી તમામ કરતા ગની અને તવંગર છે કે આપના કષ્ણામાં

બેશુમાર લોગોના જાનમાલની મિલ્કીયાત છે જેની કીમતનો અંદાજો લગાવવો મુશ્કિલ બલ્કે મોહાલ છે. તેથી ઈમામ (અ.સ.) ની નજરમાં દુનિયાવી માલ, મિલ્કીયત, જમીન, મકાન, જવાહેરાતની કોઈ કદરો કીમત નથી હોતી. માલિકને શુંફિક છે, આવે યાકે જાય. ખર્ચ કરે યાન કરે.

ઈમામ જાયાફરુસ્સાદિક (અ.સ.) તો આપના સહાબી મુફ્ફદલ જોઅઝીને સમજાવે છે કે, તમે જે કઈ સિલાત-હદ્દીયાત કુફાના શીઆઓ તરફથી લાવેલા છે તે એક વરસમાં કમ અઝ કમ એક વકત ઈમામ (અ.સ.) ને અરજ કરવા લાજિમ છે અને આ એક હક્કે વાજિબ છે તેથી હમેં અને કુખૂલ કરીએ છીએ તાકે હમારા શીઆ હમારા આ અમલથી અને તેઓ વાસ્તે અમારી દોઆથી રાગી થાય. આ હદ્દીયાત અને સિલાત પૈશ કરીને શીઆ અમારા પર અહેસાન નથી કરતા અને અમારી હાજતો ઝડરીયાતોને પૂરી નથી કરતા, બલ્કે અલ્લાહતઆલાએ જે દૌલત આપી છે તેમાંથી એક હિસ્સો જ આપે છે અને જો કોઈ ઈમામને સિલાત ના આપે તો તેના મુંહ સામે ઘોમે કેયામત અલ્લાહતઆલા જોશે નહીં. બિર્ અને ભલાઈ હાસિલ કરશે નહીં. ઈમામેજમાના જ ભલાઈ અને તકવા (પરહેજગારી) ના લોગો છે અને હિદાયતનાં રસ્તાઓ છે.

ઈમામની મુલાકાત અને તેઓ સાથે બેઠકને દૌરાન થયેલી ગુફતગૂરે અમાનત રાખવાની એક ખાસ અદબ છે. ઈમામ જે કોઈ શીઆના બારામાં માઅલૂમાત ચાહે યા કે તેની બદસુલૂકી કે બધીનીના બારામાં આગાહ કરે યા કે શરીઅતનાં અરકાન અને કાનૂનની મખ્ફી વાતો યા તાવીલી નુકતા બધાન કરે યા કે મુલાકાતી કે જેએ તેના અને તેના ઘરવાલાના બારામાં સવાલ કીધા હોય અને ઈમામથી મશવરા યા હિદાયત ચાહી હોય, આ તમામ વાતો આઅલા બેદ સમજીને તેના દિલમાં રાખે, જાહિર ન કરે. જો કોઈ આ વાતને અમાનત સમજા બગેર ઈમામની વાતોને હરફન હરફન જાહિર કરી દે તો તેએ ઈમામ સાથે દુશ્મની કીધા બરાબર છે. એવા ચાડીયા લોગોને જ્યારે ઈમામની તેની તરફ નારાજગી અને ખફગીનો સબબ માઅલૂમ પડે છે તો ઈમામની નજરમાં બેગુનાહ અને બેકુસૂર સાબિત કરવા ઈમામને બહેતર લાગે અને

ખફગી જાઈલ કરવા એવા શખ્સો હદ્દીયાત-સિલાતમાં ઈજાઝો કરતા હોય છે. પણ ઈમામ ફરમાવે છે કે, આ તરહના રાજને ફાશ કરનાર લોગો અગાર સોનાનાં પહાડથી પણ ઈમામની સિલાત કરે, કીમતી હદ્દીયાત અને તોહફાઓ લાવે તો પણ તે ઈમામથી દૂર જ થાતા જાશે અને ઈમામની ખુશુદી કોઈ વકત હાસિલ કરી શકશે નહીં.

આજના દૌરમાં બાઅજ લોગોને હમેં જોઈએ છીએ કે, અરસએ દરાજ બાદ દાઈએ હક્કની મુલાકાત વાસ્તે આવેલ હોય યા કે દાઈની નારાજગીનો અંદેશો થયો હોય તો તે હદ્દીયાત અને તોહફાઓથી દાઈયુગ્ગમાન (ત.ઉ.શ.) ને ખુશ કરવાની કોશિશ કરે છે અને ખફગી તેમજ બેરૂઘી ભિટાવવાની કોશિશ કરે છે, પણ હક્કના દાઈ બતૌર ઈલ્હામિલ્હાહિલ તથાલા તેના આ અમલની અસલીયત અને ઈખ્લાસની ક્રમીથી વાકિફ જ હોય છે. કોઈ શખ્સ યકાયક તેની રસમ અને આદતને સિવાય હદ્દીયાત અને મુલાકાતોમાં ઈજાઝો કરે છે તો તેની નીયતમાં ઈખ્લાસની ક્રમી નજર આવી જાય છે.

(૬)

શીઆઓની કિલ્લતથી ઈમામુગ્ગમાન (અ.સ.) એટલા પરેશાન હોતા નથી જેટલા પરેશાન આપ તેઓમાં અપલાકે કરીમાના મૈવરની અછત અને તેઓની દુનિયા તરફ રગબતથી ફિકરમંદ હોય છે.

મૌલાના ઈમામ જાઅફરુસ્સાટિક (અ.સ.) એ મુફ્ફદલ બિન ઉમરો અલ જોઅફી અલ કુફીને પૂછ્યું કે, કુફામાં રહેનારા શીઆ અસહાબના શું હાલ છે? મુફ્ફદલે જવાબ દીધો કે, ઘણાં કમ છે. આ વાત કુફાવાલાને પહોંચી. મુફ્ફદલ કુફા પહોંચ્યા તો કુફાના લોગોએ આપને ગાલી-ગલોચ કરીને જલીલ ક્રીધા અને આપને મારવા તકનો ઈરાદો ક્રીધો અને ઘમકીઓ આપી. આ વાત ઈમામ જાઅફરુસ્સાટિક (અ.સ.) તક પહોંચી. મુફ્ફદલ મદીનામાં પાછા આવા તો ઈમામે તે વકત ફરમાવું કે, આ શું વાત છે કે મને પહોંચી છે? આપે

અરજ કીધી કે, મેં આપ પર ફિદા થાઉં કે એ કુશીઓની વાતથી મારા પર કોઈ ઐબ નથી, કોઈ હરજ નથી. આપે ફરમાવું કે, હું, એ તો એ લોગો વાસ્તે ઐબ છે. ખુદાના કસમ! એ લોગો હમારા શીઆ હોતા તો તમારી વાતથી ગુસ્સે ના થાતા. એ લોગો હરગિજ હમારા શીઆ નથી. અગર હમારા શીઆ હોત તો તમારી વાતથી ગુસ્સે થાતા જ નહીં અને દિલમાં કચવાતા નહીં. હમારા શીઆની વરસ્ફ અલ્લાહતઆલાએ બયાન કીધી છે કે, જે આ કુશવાલાઓની વરસ્ફથી ઉલ્ટી છે. તે શાખ્સ જાઅફરના શીઆ જ નથી ભગર તે કે જે પોતાની જ્યાનને રોકે, પોતાના ખાલિકના વાસ્તે અમલ કરે, પોતાના સરદારથી ઉભ્મીદ રાખે અને પૂરી તરહ અલ્લાહથી ડરે. યહું તક કે, તેઓના જિસમ નમાજની કસરતથી કમાન જેમ વલી જાય અને ખુદાનો સખ્ત ખૌફ કરવાથી દુબલા કમ્ઝોર બીમાર જેમ થઈ જાય અને ખુશુઅના સબબ ચુંચી આંખવાલા જેમ, રોજાની કસરતથી પતલા પતલા ઊંટ મિસ્લ અને લંબી ખામોશીના સબબ ગુંગાની મિસ્લ થઈ જાય. તમે મને બતાવો કે તે લોગોમાં એવો કોઈ છે કે જેએ ઈબાદતમાં પૂરી રાત ગુજારી હોય અને દિનભર રોજા રાખા હોય અને તેની જાનને દુનિયાની લગ્જાતો અને નેઅમતોથી રોકી હોય, અલ્લાહના ખૌફ અને હમેં અહલેબેત તરફ શૌક કીધો હોય. આ આઅમાલ એ કુશના શીઆએ કીધા જ ના હોય તે હમારા શીઆ હોય જ ના શકે પણ તે કે જેઓ હમારી બાબતમાં હમારા દુશ્મનોં સાથે જઘડો કરતા હોય અને જઘડો કરીને હમારી અદાવતમાં ઈજાઝો કરતા હોય છે, કુતરાઓ જેમ ભૌકતા હોય છે અને કાગડાઓની મિસ્લ લાલચ કરતા હોય છે. હોશિયાર! કસમ અલ્લાહની, અગર મને આ ખૌફ ના હોત કે, તમારા સબબ મેં એ લોગોને વધારે વરગલાવી દઉં તો મેં તમને ફરમાન કરતો કે તમે તમારા ઘરમાં દાખિલ થઈને તમારા ઘરનો દરવાજો બંધ કરી દો. તે બાદ એ લોગોના ચહેરાને તમે ઉભ્મભર જોવ નહીં (ભગર તમે એમ ન કરજો). અગર એ લોગો તૌબા કરી તમારા નજીદીક આવે તો કુભૂલ કરી લો. બેશક અલ્લાહતઆલાએ હમારા માંથી ઈમામોને બાકી રાખા છે કે, હમેં તેના બંદાઓની તૌબા કુભૂલ કરીએ છીએ.

ફાયદહ : ઈમામ જાઅફરુસ્સાહિક (અ.સ.) એ કુશના શીઆ

લોગોના વાસ્તે આપના સહાયી મુફ્ફદલ (ર.અ.) ને સવાલ કીધો. ઈમામ આપના શીઆઓના ફિકો-ઘ્યાલ, અકીદતમંદી અને હહલુલબેત (અ.સ.) ની મોહબ્બતના ખબરગીર છે. તફિતીશ કરતા રહે છે. મુફ્ફદલ ખાલિસ સહાયી હતા. જે હકીકત હતી તે ઈમામને કહી દીધી. ઈમામથી વાત છુપાવવી તે નિશ્ચાક છે. કુશાના લોગોના દિલના હાલાત ખરેખર જાહેર થઈ ગયા. સાચી વાત કડવી હોય છે. ઈમામ (અ.સ.) પણ જે ખાલિસ અને હકીકી શીઆ હોય અને હક્કગોઈ-સદાકત સાથે વાત કરે અને જ પૂછે. કુશાવાલાઓ પણ જાણતા તો હતા જ કે, મુફ્ફદલ કોણ છે અને ઈમામ સાથે એની કઈ તરફની નજીદીકી છે. તે બાવુજૂદ તેઓએ તેમને સાથે બુસુલૂકી કીધી. મારવા તકની હિમત કરી દીધી. એ લોગોનો ગુસ્સો મુફ્ફદલ પર નહોતો. પણ તેઓના ઈમાનમાં ઝોઅફત હતી. કમ્પોર અકીદાવાલા હતા. તેની ઈમામ તરફની વલાયત અને અકીદતમાં હલકાપણું હતું. ઈમામ ફરમાવે છે કે, મારા સાચા શીઆ હોત તો મુફ્ફદલ સાથે આ તરફનો સુલૂક ના કીધો હોત. સાચા શીઆ સાચા ઈમાનદાર હોય છે, ખતા થઈ હોય તો કુભૂલ કરી લે છે. જો કુશાવાલાઓ સાચા હોત તો ઈમામની મુલાકાતમાં આવેત અને વાતની સફાઈ પૈશ કરેત. ઈમામ (અ.સ.) શીઆની સિફત બયાન ફરમાવી. તેઓનો સુલૂક ખુદા, તેના રસૂલ, ઈમામ અને એક આમ અદના મુભિન સાથે શું હોય છે તે સાફ કરી દીધું. મુભિનમાં ઈમાનની હકીકતો તેના જિસમના હર આઅગ્ન પર કઈ તરફ લાજિમ આવે છે તેની તફસીલ બયાન ફરમાવી દીધી. યહું તક કે, મુભિનના જિસમના હાલનો એક પૂરેપૂરો ખાકો બયાન કરી દીધો. જાહેરી બાતિની જિંદગીનો નકશો ચિત્તરી આપો. જે આ શકેલતના આઅમાલ જેના ના હોય તે ઈમામના શીઆ છે જ નહીં. હાલમાં પણ જમાઅતના લોગોનો એવો તબકો છે, ગિરોહ છે જે પોતાના ઈમામની અકીદત અને હકીકત જાણતા નથી, સમજતા નથી, દાઈ યા કે રજાના સાહેબના બયાનોમાં હાજિરી આપતા જ નથી અને બીજાની જૂઠી અને મનઘડત વાતો સાંભળીને એના પર એતેમાદ કરી બેસે છે જાણો કે તે વાત કરનારો હક્ક પર જ હોય! શીઆ તો તે છે કે, જેઓ પોતાના દાઈને મિસાક આપા બાદ તેના અકીદા મુજબ જ આઅમાલ બજા લાવે, તેના

સાહેબના જ બયાન સાંભળે, બીજાના અકીદાને તેના સાથે ના તોલે, બીજાની વાતોમાં ના આવે, બીજી મસિજદોમાં ના જાય, જૈરની કિતાબો ના પઢે અને ઈમામની ખાતિર તે ઝઘડો કરે અને પોતાની વાતને હક્ક સાબિત કરે. ઈમામે એવા મુનાફિક, બે મુખુંવાલા અને મુજબજુખ લોગોને ફૂતરા અને કાગડાઓની મિસલ કહ્યા છે કે જેની સીરતને તેઓ વલગે છે.

આપ મજીદ પોતાના દિલનો હમ અને ગમને ઝાહિર કરતા કહે છે કે, આખિરકાર એ લોગોને એના હાલ પર છોડી દઈએ તો આથી જિયાદહ બદ સીરત અને બદ અખલાક થઈ જાય, તેથી એવા લોગોને મનાવીને તૌબા કરાવી હક્કના રસ્તા પર લગાવવાની આપે નસીહત ફરમાવી છે અને જો ના માને તો એની બદ તીનતી છતી થઈ જાય છે. તેથી ખાસ શીઆઓએ એવા લોગોથી કનારાકશી કરી લઈ ઘરનો ગૌશો ઈંજિન્યાર કરવો જોઈએ.

(૭)

ઈમામુગ્ગમાન (અ.સ.) થી બેવફાઈ અને તેઓના રાગને ઝાહિર કરવાથી અલ્લાહુતાલા બંદાની પેશાનીથી નૂરને ખેંચીને તેને જલીલો ખ્વાર કરે છે.

મૌલાના અબુ અબિદલ્લાહ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) એ બાઅજ શીઆને ફરમાવું કે, હમારા ભેદને છુપાવજો, ઝાહિર ન કરજો. સબબ કે જે શખ્સ હમારા ભેદને છુપાવે, એને ઝાહિર ન કરે તો અલ્લાહુતાલા એને દુનિયા અને આખેરતમાં ઈજાતદાર કરે છે અને જે શખ્સ હમારા ભેદને ઝાહિર કરે અને છુપાવે નહીં તો અલ્લાહ એને દુનિયા અને આખેરતમાં જલીલ કરે છે અને એની આંખના દરમિયાન માંથી નૂરને નિકાલી દે છે. હમારા બાવાજ મૌલાના બાકિર (અ.સ.) ફરમાવતા હતા કે, તકીયો મારું દીન છે (આદત છે, સીરત છે) અને મારા બાવાજાઓનું દીન છે અને જે શખ્સ તકીયો ન રાખે તેનું કોઈ દીન નથી. અલ્લાહુતાલા જેમ પસંદ કરે છે કે ઝાહિરમાં તેની ઈબાદત થાય તેમ પસંદ કરે છે કે બાતિનમાં (મખ્ફી તૌર પર) એની ઈબાદત થાય. હમારા ભેદને ઝાહિર કરનાર તેના ઈન્કાર કરનારની મિસલ છે.

શાયદ્દહ : ઈમામ આવી મકામ પોતાના શીઆ અકીદતમંદો અને જેર સાથેનાં મુઆમેલાત એક ખાસ સિયાસતને માતહત કરતા હોય છે. આપનો વહેવાર અને નજર હરએક તબકાના લોગો સાથે હોય છે અને ઘરેલું ઉમ્રૂર તેમજ તિજારત, તરીકત, શરીરાત, વતીરત અને મધ્યીશતના ઉસ્કુલાની તાઅલીમ આપી એ લોગો માંથી હરએકની કાબિલીયત મુજબ કામ લેવાનું હોય છે. આપને નજદીક હર શાખસને વાસ્તે એક ફિક અને સુલૂકનો ખાકો તૈયાર હોય છે જેમાં એને એની અકલો સમજ મુજબ ઢાલી કામ લેવાનું હોય છે અને આપવાનું હોય છે. ઝાહિરી અને બાતિની લિંદગીના અહેવાલનો જાએઓ લઈ હરબે લિયાકત નસીહત કરવાની હોય છે. આકિલને સાથે તેની અકલો જહાનત મુજબ અને જહિલ-કુન્દ જહેનને તેના લિયાકત મુતાબિક સુલૂક અને મુઆમેલો કરવાનો હોય છે. ઈમામ આવી મકામ આપના મનસબે બેમિસાલથી હર શીઆના દિલો જ્ઞાન અને અકીદાઓ આઅમાલ પર આગાહ હોય છે. જેમ બુલંદીથી જમીન પરના તમામ જર્રા પર નજર પહોંચે છે તેમ ઈમામની નજરો નિગાહ આપના મરતબાની બલંદી પરથી હર શીઆ પર હોય છે. આપ લોગોના આઅમાલ પર શાહિદ હોય છે અને આ હકીકતને આપ એકબીજા પર ઝાહિર કરતા નથી. આપ શીઆઓને એના ચહેરાની પૈશાનીની કરચલીઓ અને કલામ કરવાનો તરીકો અને અંદાજ અને કદમોની ચાલથી પહેચાની જાય છે.

બાઅજ વકત પર આપના ખાસ મુખ્યિસ સહાબીઓને જરૂરત પૈશ આવે તો માયાશોરામાં થાતા આવા લોગોના અખલાકે નૈક વ બદથી થાતા નુકસાન અને શાયદાથી આગાહ કરે છે. હરએક સાથે અલગ-અલગ શાકેલત પર આપનો રવૈયો અને રદે અમલ આપના ખાસ સહાબીઓ વાસ્તે સબકની આઅમાલ કિતાબ હોય છે. તેથી આપ ફરમાવતા હોય છે કે, ઈમામના આઅમાલ અને અફિઆલ અલ્લાહતાલાની ઈનાયત, તાઈદ અને ઈલ્હામથી જ થાતા હોય છે. તેથી આ અસરાર યાઅની કે, ભેટી વાતોને કોઈને આગલ ઝાહિર ના કરવી જોઈએ. બાઅજ વકત પર આપનું ફરમાન એ તરહનું હોય કે, બીજાને એ બજા લાવવામાં નુકસાન નજર આવતું હોય પણ આપ

મૌલાને એમાં જૈર અને ફાયરો નજર આવતો હોય. બાઅજ ઈતેલાએ અને પૈશીનગોઈ, અજ્ઞબો ગરીબ પૈરાયા અને પૈમાનાની હોય પણ તે તમામ મુસ્તકબિલમાં પૈદા થાનાર અહેવાલ મુતાબિક મુનાસિબ હોય છે. એઅતેરાજ કરનાર અને એબજોઈ કરનાર એના કાસિર ઈલમથી તે સમજી ના શકતો હોય પણ ઈમામ સિર્વ ખફીથી માઅલૂમ કરી લેતા હોય છે અને આપ ખાસ સહાયીઓને આગાહ કરી દેતા હોય છે. તેથી ઈમામ આલી મકામની સોહબત, મજલિસ, ગશ્ઠો સૈરમાં જે કોઈ હોય તે પર વાજિબ છે કે, આપના કલામને સાંભળીને તેને દિલો દિમાગમાં કેદ કરી લે અને જહાઁ તક નુકસાન યા ખસારાનો અંદેશો ન હોય ત્યાં તક તે રાજને ફાશ ન કરે. જો અગર નમ્મામી અને ચારીયાપનું કરશે તો તે ઈમામ સાથે જઘડો અને એનો ઈન્કાર કીધા બરાબર છે.

તેથી જ ઈમામ ફરમાવે છે કે, જાહિર તેમજ બાતિનની ઈબાદત અલ્લાહિતાલાને પસંદીદા છે તેમજ ઈમામના સિર્વ ખફીને ટિલમાં છુપાવવું એ બાતિની ઈતાઅત અને આપની બિદમતમાં હાજિર રહેવું એ જાહિરી ઈતાઅત છે. હક્કના ઈમામના ઈખ્લિસ સિફત શૈતાન દુશમની કરે જ છે અને ઈમામતને ડેસ પહોંચાડે છે. આ અલ્લાહિની સુનત છે અને એમાં કોઈ તખીલી વાકેઅ થાતી નથી. ઈમામ જાઅફરુસ્સાટિક (અ.સ.) મદીનામાં બનું ઉમયાના ખલીફા તરફથી મુકર્રર કરેલા મસ્જિદના ઈમામ પાછલ તકીયાના તૌર પર નમાજ પઢતા હતા અને તે જાલિમ અને બાતિલ ઈમામને મસ્જિદનો એક થાંબલો જ સમજતા હતા. જો આપ મૌલા આ મિસ્લ ના કરતા અને શીઆઓને જમા કરીને અલગ જગા પર નમાજ પઢાવતા તો તમામ શીઆ આપની ઈતેબાઅ અને ઈકનેદાઅ કરતા અને જાલિમ નામ નેહાદ બનું ઉમયાના લોગોને શીઆ લોગોની ગિન્તી અને એની પહેચાન થઈ જાતી અને તેઓ જુલ્મ તેમજ કત્લો ગારતગિરીમાં ઔર ઈજાફો કરતા. તેથી આપ બારહા ફરમાવતા કે, તકીયો તો મારું અને મારા બાવાળાઓનું દીન છે. જે જમાનાના તકાજા અને નજાકત મુજબ તકીયો ના કરે તેનું કોઈ દીન નથી. યાઅની કે, ઈમાન, અકીદો અને તરીકાને પરદામાં રાખી જાહિરી લોગો મુજબ અમલ કરવા કે જેથી શીઈયતની દુશમનોને ખબર ન પડે. આ એક સિર્વ ખફી હતું કે જે

મધ્યુસ શીઆઓ જાગતા હતા, ઈમામના અમલની અગ્રમત અને સીયાસતને પહેણ્યાનતા હતા અને એના પર પોતાની રાય યા કિયાસ આરાઈ યા ઈમામની ઐબજોઈ કરતા નોતા. હર હાલાતમાં એની હકીકત દિલમાં મધ્યી રાખતા. બનુ અભ્યાસ આલમે ઈસ્લામ પર હાવી થયા તે બાદ પણ અસ સર્કફાહ અને અબુદવાનીક, પહેલા બે ખલીફાઓએ આપ ઈમામને ઘણી તકલીફો અને ઈજાઓ પહોંચાવી, પણ આપે ઈલાહી તાઈદ અને મદદથી આપની જાનને બચાવી હતી અને મધ્યીમાં લોગોમાં ઈમામતની લાજીમી ઊસૂલ અને માઅરેફતે હકીકી કાયમ રાખી હતી. આપ ઘણા વકત આપના અસલી મકાનથી અલગ રહેતા હતા, ચંદ શીઆઓને જ આની માઅલૂમાત હતી. તેઓ આ રાજ ઘણી જ તસ્દી લઈને જાહિર થાવાથી બચાવતા હતા કે ઈમામની જિંડગી પર આંચ ન આવે. મૌલાના અમીરુલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) ના જમાનમાં અને તે બાદ ત્રણ મસ્તૂરીન ઈમામોના વકતમાં એવા શદીદ વાકેઆત ગુજરા હતા કે, જેમાં ઈમામ તરફથી મોકલવામાં આવેલા દાઈની ખબર તે શહેરનાં બનુ ઉમય્યાને મિલતી તો દોઆત પોતાની જાન તક કુરબાન કરી દેતા. પણ જબાનથી ઈમામના બારામાં એક લફજ નોતા બોલતા. અહમદાબાદમાં સૈયેદના બુરહાનુદીન દાઉદજી બિન કુતૂખશાહ (ક.ર.) અને સૈયેદના બુરહાનુદીન દાઉદજી બિન અજબશાહ (ક.ર.) ના જમાનમાં ઘણા તંગ અને ડેરતઅંગેજ હાલાત ગુજરા હતા. દુશ્મનોના ખૌફ અને કત્લો હલાકતને બાવુજૂદ હુદ્દૂદે દાખવતે હાદીયહાને લાજવાબ ફીદાગીરી અને કુરબાનીનો પરચો બતાવો હતો અને દાઈએ હક્કની નિગેહબાની અને હિફાજત કીધી હતી. હજારો મુમેનીન અહમદાબાદના ૨૭ મોહલ્લાઓમાં આબાદ હતા પણ દાઈએ મુત્લક કઈ જગ્યા પર કોના મકાનમાં મુકીમ છે તે રાજને કોઈ હાલાતમાં ખોલતા નહીં. આ એક તરહની ઈબાદતે ઈલ્મીયહ જ હતી. જાહિર અને બાતિની જિંડગીનો એક જ અકીદો. મિસાકની દોઆ સિર્વે ખજીને કિતમાન અને પડદામાં રાખવાનો ઈકરાર કરે છે બલ્કે કસમ આપે છે, તેને વજા કરતા હતા. જાનની બાજી લગાવીને પણ તેઓ દાઈએ હક્ક તેમજ દાખવતે શરીરુહને આંચ ન આવે એવી બિદમતે હિલી કરતા હતા.

(૮)

ઈમામ (અ.સ.) ની ઈમામતના કુલ્લી તોર પર ગ્રમાનામાં ગુહૂરની
ચાહત રાખનારાઓને ઈમામ (અ.સ.) ગ્રબાન બંધ રાખવાની
નસીહત કરે છે, તે હકીકતમાં મોટી ઈતાઅત છે.

મૌલાના અબુ અબિદલ્લાહ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, પોતાના શીઆ માંથી એક ક્રોમ આપની ખિદમતમાં પૈશ થઈ. પોતે જે તકલીફોમાં છે તે વાત અરજ કીધી કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરઝંદ! ક્યારે સહેલાઈ અને કુશાદગી થાશો? આપે ફરમાવું કે, તમે કુશાદગીની ઉભ્મીદ કરો છો તે મિલે તો તમે ખુશ થાશો? તમામે અરજ કીધી કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરઝંદ! કેમ ખુશ ના થઈએ? આપે ફરમાવું કે, અય મારા શીઆ! અગાર એમ થાય તો તે વાસ્તે તમે અહલો ઔલાદ અને મોહિષ્યોને છોડશો? ઘોડાઓ પર સવાર થાશો? હથિયાર પહેરશો? તમામે કહું, હાઁ. તે બાદ આપે ફરમાવું કે, શું તમારા દુશ્મનોથી લડશો? તેઓ બોલા, હાઁ. આપે ફરમાવું કે, આના કરતા પણ આસાન કામ મેં આપને કરવાનું કહું અને તમે એ કીધું જ નહીં. તેઓ ચુપ રહી ગયા. તે બાદ તેઓમાંથી એક શાખે અરજ કીધી કે, તે કઈ ચીજ છે? હું આપ પર ફીદા થાઉં. આપે ફરમાવું કે, હું મેં તમને કહું કે, ચુપ રહો. તમે ખામોશ રહો છો તો હું મેં ખુશ રહીએ છીએ અને એથી બિલાફ કરો છો તો હમને ઈજા થાય છે પણ તમે એમ ન જ કીધું.

શાયદ્દ : આલે મોહંમદ (સ.અ.) ના ઈમામ બનુ ફાતેમા માંથી હાજિર છે, તે દૌરાન ફરજ-સહેલાઈનો એક શીઆ સવાલ કરે છે. ઈમામનો જાહિરમાં વૃજૂદ અને એની માઅરેકત શીઆ વાસ્તે એક નેઅમત અને રહેમત છે. સહેલાઈના જમાનાનો સવાલ એ જૈર માયકૂલ-બૈજા છે. આપ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) ના જમાનામાં બનુ ઉમયાના મલાઈન બાદશાહો દમિશ્કથી રાજ કરી રહ્યા હતા અને આલે અત્હરના કહુર દુશ્મનો હતા. ખૂનનાં ઘાસા હતા. દીને મોહંમદી અને શરએ ઈસ્લામીને હાથોના બનાવી દીધા હતા. તમામ નિહાયત જાહિલો હતા. હાથમાં ઈક્રિતદાર ઈભિત્યાર હતો. દુન્યાવી સરમાયો અને દબદબો હતો. હજારો નૌકર-ચાકર, ઝર-ખરીદ શુદા

અશરાર આલિમો હતા. ઈમામે હક્ક મદીનામાં મખ્જીમાં ઈમામતની અમાનતને સંભાળી મખ્સૂસ શીઆઓને દરમિયાન અહલેવેતના ઊલૂમને ફેલાવતા હતા. અલગ અલગ શહેરોમાં આપ તરફથી આમિલો હતા બનાવટી શાઈરો હતા. તેઓ પણ પડદા પાછલ ગુમનામીની હાલતમાં તૌહીદે રખ્ખાનીની હકીકત અને ઈમામત તરફ દાઅવત કરતા હતા. જાહિરમાં કોઈ કામ કરે તો કંલ થઈ જાવાનો અંદેશો હતો. દીનો શરીરાતને જિંદા રાખવા વાજિબ હતું, તાકે લોગો જાહિલીયતના જમાન તરફ ના વલી જાય. શીઆઓ પરૈશાન હતા. ઈમામુગ્જમાન મૌલાના જાઅફરુસ્સાહિક (અ.સ.) ને પૂછતા કે, આ જમાનામાં સહેલાઈ, અમનો અમાન અને બેઘૌઝી કયારે આવશે? ઈમામ આલી મકામને ખૂબ ઈલ્મ હતું કે, આ તકીયાનો જમાનો અને દૌર એકદમથી ગુજરવાનો નથી. હર ચીજ વાસ્તે, અમર વાસ્તે વક્ત મુકર્રર હોય છે. હક્કના ઈમામ તો હાજિર છે જ. ફક્ત એ જ કમી છે કે, કોઈ મહેલ, તાજ, તપ્ત, ફૌજ, દૌલત, મિલ્કીયત નથી, મસાજિદ પરથી ઈમામનો ઈખ્તેયારને છીનવી કરું જોર બનાવેલા છે. તેથી કંઈ ઈમામતમાં કુસૂર નથી આવતો. ઈમામ મહેલમાં રહે યા દરબારમાં હોય યા સાદા ધરમાં રહે, તેથી ઈમામતના દરજામાં કોઈ ફરક પડતો નથી.

ઈમામ (અ.સ.) નો સવાલ ઘણો અહમ છે. એમાં ભેટી વાતો પિન્હા છે. ફરજ આવે, સહેલાઈનો જમાનો આવે, હર તરહ હક્કની ઈમામતની બોલબાલા હોય અને ઈમામ (અ.સ.) ના અમરને અને ફરમાનને બજા લાવવામાં સહેલાઈ થાય. દુશ્મનોનો ગલબો કમ થાય અને ઈમામનો જાહોજલાલ અને રોઅબો કમાલ ઔજ પર પત્સેચે. તે વક્ત ઈમામ (અ.સ.) ને જાહિરી ઈમામતના ઊમૂરને ઉસ્તવાર કરવા વાસ્તે કોઈ રોકે નહીં અને આપના તમામ તાબેઈન અને મોઅતકેદીન પર આ તરહની આજાદી અને યુસ્તતના વક્તમાં બિદમતો બજા લાવવામાં કોઈ જ બહાનો ઉગર બાકી રહે નહીં. અગર કોઈ સુસ્તી, કાહિલી યાકે નિષ્કાકના સબબ એ હુકમની પૈરવી ના કરે તો ઈમામની નારાજગી જોવા મિલે જેથી આઅમાલ અને ઈમાનમાં ફરક આવી જાય. તેથી ઈમામ (અ.સ.) શીઆને પૂછે છે કે, તમે સહેલાઈના જમાના અને

ઈમામના જમીન પર કુલ્લી તૌર પર જુહૂર અને સલતનત ચાહો છો, તો એવા જમાનામાં તમને ઈમામ (અ.સ.) નાં જાહિરી દુશ્મનોનો મુકાબેલો કરવો પડશે, દિગર મુલ્કો-જમીનમાં જંગ લડવા જાવું પડશે અને અહેલો અયાલ, દોસ્ત-બિરાદરનો સાથ છોડવો પડશે. આ વાસ્તે તેથાર રહેવું લાજીમ છે અને આ બિદમત વાસ્તે દિલ ડરપોક હોય તો આપ એમ ફરમાવે છે કે, ફક્ત ઘરમાં બેસીને ચુપ રહો અને સહેલાઈનો વકત ના આવે વહીં તક તેઓને કોઈ મુશ્કિલ અમર વાસ્તે ઘરબાર છોડવાની જરૂરત જ નથી. જે છે તેને નિભાવે, એ જ મોટી રહેમત અને નેઅમત છે અને આજ જમાનામાં હરએકની સલાહીયત, તાકત અને લિયાકતથી ઈમામ (અ.સ.) ની બિદમત કરવી જ કાઢી છે.

હાલમાં બાઅજ મુમેનીન ઈમામુજામાન (અ.સ.) ના જુહૂરનો સવાલ કરે છે. હમારો જવાબ તેઓને ઈમામ જાઅફ્રૂસ્સાદિક (અ.સ.) ના જવાબ મિસલ જ છે. તે એ કે, ઈમામ સતરમાં છે અને દાઈયુજ્જમાન (ત.ઉ.શ.) ઈમામના ઈલ્હામ અને તાઈદથી દાખવતમાં ઉમૂર અને હિદાયતના જૈવરથી મુમેનીનને આરાસ્તા કરવાની બિદમતે ખાસ્સા બજા લાવે છે. ઈમામ (અ.સ.) નો મનસબ, દરજો અને મકામ આલી છે. ફક્તલો કમાલમાં દાઈથી ધણા બરતર છે. જો અગાર કોઈ શાખ્સ સતરના જમાનામાં દાઈએ હક્કના બરાબર ઈતાઅત કરવામાં કુસૂર કરતો હોય તો ઈમામ (અ.સ.) ની કુલ્લી તૌર પર કામિલ ઈભાદત કેમ કરી શકશે! દાઈની ઈતાઅત કરતા ઈમામની ઈતાઅત વધીને છે અને ના ફરમાનીનું નુકસાન અને ખસારો પણ મળીએ છે. સાહેબે અમરની ઈતાઅતમા રૂત્બા મુજબ સવાબ અને અજાબ છે. જો કોઈ દાઈની માઅરેકત અને તાઅતમાં કુસૂર કરે અને દાઈ એનાથી નારાજ હોય તો ઈમામ (અ.સ.) ની હાજીરી અને વુજૂદમાં આપની નાફરમાનીથી નારાજગી અને અજાબનો શું આલમ! પહેલે નીચા રૂત્બાની ઈતાઅતની બરાબર આદત હોય તો ઉપરના ઝીક રૂત્બાની ફરમાંબરદારીમાં કુસૂર થાશે જ નહીં. તેથી ઈમામના જુહૂરનો સવાલ કરનાર અને હાલમાં તેની ઉમ્મીદ રાખનાર, જુહૂરને વાસ્તે જમીન સાજવાર અને ગવારા છે કે નહીં, તેનું ઈલ્મ હાસિલ કરે, જુહૂરની હકીકત જાણો, અને તે બાદ તેની નફ્સો જાનને તે

વકત વાસ્તે તૈયાર કરે. ઈમામ (અ.સ.) યકાયક જાહેર થાય જ નહીં. આપ પહેલા હુક્મતોને મોકલે તાકે દાખવતની સર જમીનમાં આવી લોગોના ટિલોની કેશીયતનો કિયાસ નિકાલે, અકીદતમંદીના ખબરગીર થાય અને ઝૂલૂર વાસ્તે સલ્તનત, લશકર, ઈદારાએ અદલો કળા, મસ્જિદો અને દિગર મુલ્કનાં તમામ શહેરોમાં તેઓના દોઆતની પકડ મજબૂત ના હોય વહીં તક આપના ઝૂલૂરની કોઈ ગુંજાઈશ નથી.

(૬)

જે વાત લોગોની અકલ અને માઅરેક્ફત કુભૂલ કરે તે કહેવાથી અને દિલમાં ઉતારવાથી તેઓને અલ્લાહ અને એના રસૂલની લાઅનતથી બચાવી શકાય છે.

આપ ઈમામ જાઅફરુસ્સાટિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપના અસહાબ આપને નજીદીક જમા થયા અને તેઓ જે વાત આપને નજીદીક કહેતા હતા. તેથી આપસમાં જિક કરતી વકત આપે ફરમાવું કે, તમેં લોગો જે સમજતા હોય એવી જ વાત કરો અને જેનો ઈન્કાર કરે તે મુકી દો. શું તમે એમ ચાહો છો કે, કોઈ અલ્લાહ અને એના રસૂલને ગાલી દે? તેઓએ કહું કે, અલ્લાહ અને એના રસૂલને ગાલી કેમ દેવાય. આપે ફરમાવું કે, જ્યારે તમેં તેના સાથે એવી ગુફતગુ કરો કે જેનો તેઓ ઈન્કાર કરતા હોય અને કહે કે શું અલ્લાહતાલાએ આમ કહેનાર પર લાઅનત બોલી છે? અલ્લાહતાલા અને એના રસૂલે લાઅનત બોલી જ હોય.

ફાયદ્દુ : આ રિવાયતમાં ઈમામ આલી મકામે કૌલો કલામ કોને સાથે કરવા અને કોનાથી ગુફતગુનો પરહેજ કરવો તેનો આસાન તરીકો બતાવી દીધો છે. આપે શીઆઓને લોગોની પરખ અને પહેચાન કરીને તેઓના અકીદા અને ઈલમ મુતાબિક કલામ કરવાનું ફરમાવું છે. તેમાં મુનાસિબ તો એ છે કે, જે વાતને લોગો માની લે અને જે કુભૂલ કરવામાં એના દિલો દિમાગ ખુલ્લા હોય એ જ વાત પહેલા કરવી જોઈએ. જે વાતોને જલ્દીથી તેઓ ના સમજે અને રાજો નિયાજ અને સિર્રે ખફી હોય અને એના માઅના ભારી અને અલ્કોઝમાં ગહેરા

ફિકો ખ્યાલની ઝરૂરત હોય એવી વાતોની લોગો આગલ બહસ ન કરવી જોઈએ. કેમકે, એ લોગો પહેલી વકત જો આવી વાતો-રિવાયતો-હદ્દીસ સાંભળશે તો તઅકૃષુબ કરીને કહેનારને જ પૂછશે કે, આવી વાતો સાચી છે? આવી વાતો અપના કિતાબો નકલ થયેલી છે અને સાચે જ એ રિવાયતો અને અકવાલ અલ્લાહતઆલાએ કુરઆનમાં, રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) એ હદ્દીસમાં અને અઈમત દોઆતોના અકાલીમમાં વારિદ થયેલી હોય, પણ એવી જહાલત અને બેરુખીના સબબ અનું ટિલ કુખૂલ કરવા તૈયાર થાય જ નહીં, તેથી એનો ઈન્કાર તેને વાસ્તે અલ્લાહ અને એના રસૂલ, ઈમામો અને દોઆતોના કલામોનો ઈન્કાર છે અને આ ઈન્કાર એ સરીહન એક ગાલી જ છે કે જે ઈમામની હકીકત હતી તે પણ સાંભળનારે કુખૂલ ના કીધી અને તે બેઈમાન થઈ ગયો.

આજે મલ્ટીમીડીયા પર કુરઆનેકરીમની અલગ અલગ જબાનોમાં બેશુમાર તફસીરો અને શરહો માઅના દસ્તયાબ છે તેમજ બાજારમાં માઅમૂલી ક્રીમતમાં વહેંચાય છે અને બાઅજ અકીદાવાલા તો તેને હદ્દીયતન તકસીમ કરે છે. અપની જમાઅતના જવાનો અને બાઅજ મુમેનીન જે પઢાઈ, દરાસત અને મુતાહેઓનો શૌક રાખે છે તેઓ સાહેબે દાઅવતને, દાઅવતના કિતાબોના લિસાને દાઅવતના તરજુમાઓનો સવાલ કરે છે અને દીગાર જબાનમાં તરજુમાઓનો મુતાહેબો કરે છે.

અમે તેઓને વાજેહ કરી દઈએ છીએ કે, હાલમાં અહલુલ બૈત (અ.સ.) ના દુશ્મનોનો મલ્ટી મીડીયા અને મદરસાઓ પર તસલ્લુત છે. લોગોને ફાસિદ અકીદાઓની કિતાબો ખુલ્લે આમ બાજારમાં દસ્તયાબ થાય છે અને તે અપના બાઅજ મુમેનીન કોઈ તફીશ અને છાનબીન બગેર તેને ખરીદે છે. તેમાં શરીઅતમાં તેઓ તરફથી શામિલ બિદઅતો અને બનાવઠી અખબારની કસરત હોય છે.

અવ્યલ તો એ કે, હમેં બાતિની લોગો છે. હમારા અકીદા કુલ્લી તૌર પર મૌલાના અલી અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.) અને આપની ઔલાદના અઈમત (અ.સ.) ની ઈમામત અને ઈતાઅતથી વાબિસ્તા છે. હમારે પર

વાજિબ નથી કે, તેને હમેં લોગોમાં આમ અને જાહીર કરીએ, છાપીએ યા શાયેએ કરીએ. હકીકતમાં આજના અહલે ઈસ્લામ જ તમામ શીઆ લીટરેચર, અદભી કિતાબો અને તફસીરોના કણ્ણર દુશ્મન છે અને એ કૌમ ગવારા કરતી નથી કે આ અહલે બૈત (અ.સ.) નું ઈલમ જમાનમાં જાહીર થાય અને લોગો શીઆ તરફ ઝૂકે. દીગર એ કે, આ કૌમ એવા અસલી અને મુસ્તનદ અકીદાઓને કુઝ અને શિર્કથી જોડીને એને બાતિલ બનાવી ટેવામાં કોઈ કસર યા કમી રાખતા નથી. તેથી અપના દાઅવતની જુઝ-જાઝ જાહીરી શરીઅતની ફિક્હ તેમજ ઈમામો ઈમામતને મુતાહિલક કિતાબોના ઉર્દુ, અંગ્રેજી અને ગુજરાતીમાં ગહેરી તલાશથી દસ્તયાબ થાય છે. અપની જમાઅતની આબાહી અને અફરાદની ગિન્તી મહદૂદ હોય, પઢનારા કમ હોય આ તરફની કિતાબોને છાપીને શાયેએ કરવામાં ઘણા ખતરાઓ અને રૂકાવટો દરપૈશ છે.

તમામથી અહમ વાત તો એ છે કે, ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) ઘણા વકત એક જ વાત દોહરાવતા હોય છે કે, લોગોમાં એવી વાત કરો કે જે એમને કુબૂલ હોય, સમજી શકતા હોય અને સોચવાની કાબિલીયત રાખતા હોય. તેથી સાહેબે દાઅવત તફસીર, તાવીલ અને તશરીહનું બયાન મહદૂદ Audio Clips અને ખાસ મજલિસમાં દાઅવતના અસહાબને દરમિયાન ઉર્સ-બહેરમના મૌકા પર કરતા હોય છે.

(૧૦)

અમીરુલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) ના અકીદતમંદ અને મોહબ્બતવાલા શીઆઓનો મીસાક અલ્લાહુતાલાએ આલમે રહાનીમાં લીધો છે તેથી આ દુનિયાવી આલમમાં તેઓની ગિન્તીમાં કોઈ કમી યા ભેશી (જિયાદતી) મુશ્કિલ હે. અહલુલ ભેત (અ.સ.) ની મોહબ્બત અને અદાવતમાં અલ્લાહુતાલાએ જેને પૈદા કીધા છે તેમાંથી કોઈ એક પણ જુગ્ગો અદાવત કરનાર મોહબ્બત કરવા તરફ વલશે નહીં.

આપ અબુ અભિલ્હાહ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે આપના બાઅજ શીઆઓને ફરમાવું કે, આ તમારી વાત અને તમારો અમર એવો છે કે જેનાથી જાહિલોના દિલ કચવાય છે (રંજિદા થાય છે) તો જે એ વાતને પહેચાની શકે એને વધારે કહો (કહેતા રહો) અને જે વાતને સમજી ન શકે એ વાતને મુકી દો. તેહકીકન અલ્લાહતાલાએ હમારો અને હમારા શીઆઓ મીસાક લીધો છે, તે દિનમાં કે જે દિનમાં નભીઓનો મીસાક લીધો. એ હમારા શીઆઓમાં એક શાખસનો વધારો કે ઉમેરો નહીં થાય અને એકનો પણ ઘટાડો કે કમી નહીં થાય. અલ્લાહતાલા જે બંદાને વાસ્તે ઐરનો ઈરાદો કરે છે તો એની ચોટી-ગરદન પકડીને હમારા મજહબમાં દાખિલ કરી દે છે પછી ભલે તે ચાહે યા ના ચાહે. આપથી બીજી રિવાયત એ છે કે, આપે ફરમાવું કે, તેહકીકન અલ્લાહતાલાએ કેટલાક લોગોને હમારી મોહબ્બત વાસ્તે અને કેટલાક લોગોને હમારી અદાવત વાસ્તે પૈદા કીધા છે. તો અગર તે લોગો કે જેને હમારી મોહબ્બત વાસ્તે પૈદા કીધા છે યે આ મજહબથી નિકલીને બીજા મજહબમાં પણ ચાલા ગયા હશે તો અલ્લાહતાલા તેઓને હમારા મજહબની તરફ પાછા લઈ આવશે ભલેને એને પસંદ હોય યા ના હોય અને જેને હમારી અદાવત વાસ્તે પૈદા કીધા છે તે હંમેશા વાસ્તે હમારી મોહબ્બત નહીં જ કરે.

ફાયદહ : ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) ની હજરતમાં રહેનાર આપના શીઆઓના નસીબા દુનિયા અને આખેરતમાં બલંદ હોય છે અને જે આ વાતથી જાહિલ છે તેને સોહબતે ઈમામી નસીબ થાતી નથી અને ઈમામ તરફ આવવા અને આપની મુલાકાત કરતા કચવાય છે અને શીઆઓ તરફ ઈમામની લતાફત અને નજરાતના સબબ તેઓ બેચૈન થઈ જાય છે અને તેઓના દિલમાં રંજિશ પૈદા થાય છે. ઈમામ ફરમાવે છે કે, એવા લોગોને અમારી બાઅજ વાતો તમે કરશો નહીં કે જે તેઓ પહેચાની ના શકે અને એવી સલીસ અને સહેલી વાત કરો કે જે તેઓ સમજી શકે અને દિલમાં ઉતારી શકે. ઈમામ આવી મકામ ફરમાવે છે કે, કોઈ અમારો ઈકરાર કરે યા ઈન્કાર કરે, માને યા ના માને, મોવાફિક હોય યા હમારો

મુખાલિફ હોય, હમેં એને એની પૈશાનીની લકીરો પરથી પહેચાની લઈએ છીએ અને તે જન્તી છે યા જહનમી છે તે તેના જિસમની ખૂશબુધી પારખી લઈએ છીએ.

હમારા શીખાઓ હમારા નૂરથી પૈદા થયેલા છે. નૂર એમાંથી નિકલેલા નૂરને પહેચાની લે છે. ઈલાહી મકામ અને રષ્ભાની દરજાતના સાહેબો તેઓના નૂરની તાસીરથી તેઓના મિસાકમાં રહેનાર અકીદતમંદોથી આગાહ હોય છે. એની તાઅદાદથી વાકિફ હોય છે. અલ્લાહતઆલાએ તેઓની ખાસ પૈદાઈશનો એહતેમામ કીધો હોય છે. તેથી જિન્તી મુકર્રર જ હોય. એક શાખસની કમી યા બેશી મુદ્દિકન નથી. અગર કોઈ સબબસર એ સિરાતે મુસ્તકીમથી લહેકી જાય યા બહેકી જાય યા કે ફિસલી જાય તો પણ ઈમામની મોહબ્બત અને એની જન્તી તીનત આપના મજહબમાં દાખિલ કરી દે છે અને એ જન્તીઓમાં શામિલ થઈ જ જાય છે. જેઓ અહલેવેત (અ.સ.) ની અદાવત વાસ્તે પૈદા થયા હોય તેઓને અગર જબકે અભી કુબેસ જેટલું સોનું આપવામાં આવે તો પણ કોઈ હાલતમાં તે મોહબ્બત નહીં કરે અને જેઓને ઈમામના મજહબ વાસ્તે પૈદા કીધા હશે અને અગર તે નહીં ચાહતા હોય તો પણ તેને બીજા મજહબ માંથી અહલેવેતના મજહબમાં ખુદાતઆલા દાખિલ કરી દેશે.

બાઅજ લોગો એમ સવાલ કરે છે કે, અપની જમાઅત અહલુલ બૈત (અ.સ.) ના મજહબમાં માનનારી છે. જેની પાક પૈદાઈશ છે. અકીદાઓ સાઝ, સલીસ, અસલ અને કુરઆની તારીખ મુતાબિક છે, તે બાવુજૂદ બાઅજ લોગો ગુમરાહ થઈ જાય છે, હક્કની જમાઅતને મુકી દે છે અને ગલત-સલત વાતો કરે છે. તેઓને આ અમારું બયાન મુનાસિબ જવાબ આપે છે કે, અલ્લાહ જેને ચાહે તેને જ સિરાતે મુસ્તકીમ પર ચલાવે જે હકીકતન રાહે નજીત છે. કોઈની મકદૂર નથી કે એકને પકડી લાવીને યા ખેંચી રાખીને હક્કના મજહબ તરફ વાલે જહાઁ તક કે અલ્લાહ નથી ચાહતો. જેને સમજમાં ના આવે તો તેનાં અકલના કુસુરના સબબ છે. જે હકીકત છે તે તો સુરજ કરતા જિયાદહ વાળેહ છે અને સુન્ના જેવી ખાલિસ છે.

(૧૧)

ઈમામુગ્ગમાન (અ.સ.) જે કલામ શીઆઓને દરમિયાન ફરમાવે છે તેમાં પોતાની રાયથી ઉમેરો-સુધારો કરવાનો હક્ક કોઈને નથી.

ઈમામ અબુ જાઅફર મોહંમદુલ બાક્રિર (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે ફરમાવું કે, અલ્લાહતઆલા તે બંદા પર રહેમત કરજો કે જે હમને તમામ લોગોની તરફ મહેભૂબ કરે અને તે સંઘલાની તરફ હમને મણ્ણૂજ ન કરે (તેઓના દિલમાં કાટ ન લાવે). હોશિયાર! અલ્લાહના કસમ અગર લોગો હમેં જે કહીએ છીએ તે જ રિવાયત કરતા હોય તો અને એમાં પોતાની રાયથી ફેરબદલ અને ઉમેરો-સુમેરો ન કરતા હોય તો કોઈ એક પણ (હમારી અદાવતવાલા) હમારા ભિલાફ કર્યી કહી શકે નહીં. પણ વાત તો એ છે કે, કોઈ પણ હમારો એક કલેમો સાંભળે છે એના સાથે બીજા દસ કલેમા ભિલાવી ટે છે અને પોતાની રાય મુતાબિક તાવીલ કરે છે. ખુદાતાલા તે બંદાને રહેમત કરજો કે જે હમારા પૌશીદા બેદને સાંભળે છે અને પોતાના દિલમાં દફન કરી ટે છે. તે બાદ આપે ફરમાવું કે, ખુદાના કસમ! હમારા દોસ્ત અને દુશ્મનને અલ્લાહતઆલા એક ઘરમાં જમા (ભેગા) નહીં કરે, આ દુનિયા સિવાય કે યહું બેવે સાથે રહે છે.

ફાયદણ : ઈમામ (અ.સ.) તે મુજિલસ શીઆઓને કે જે લોગોને દરમિયાન ઈમામની સિક્ષિતો સના અને ફજાઈલ બયાન કરીને તેઓના દિલોને ઈમામની મોહંબત અને ઈતાયત તરફ રાગિબ અને મોહિબ કરે છે, તેઓ વાસ્તે રહેમતે હક્કતાલાની દોઆ કરે છે. એવા લોગોને આપ પસંદ નથી કરતા કે જે લોગોના દિલોમાં ઈમામથી અદાવતની વાતો કરીને કીનાવર કરે છે. તે એવા લોગો છે કે, ઈમામના અસલી કૌલ અને કલામને જ લોગોમાં પહોંચાવે છે. જો તમામ ઈમામની વાતને અમાનત રાખીને જે હકીકત છે એનો જ જબાનથી ઈજહાર કરે તો લોગો માંથી એક પણ ઈમામની મુખાલેઝત ન કરી શકે. પણ લોગોની જબાન પર એતેમાં નથી. ઈમામ (અ.સ.) ફક્ત ચંદ અલ્ફાજ ફરમાવે ને પોતાના તરફથી લોગો બીજા દસ કલામ ઉમેરી લે છે અને મતલબ જ બદલી નાંખે છે. કલામે ઈમામમાં તબ્દીલીના સબબ સાંભળનાર

શક-શુભેહમાં પડી જાય છે અને પોતાની રાય બદલી નાંખે છે. જો ઈમામના કલામ લફજ-બ-લફજ લોગોમાં પહોંચે તો તેના અસલી મતલબ અને માનના સાબિત રહે છે અને અદાવત રાખનારાઓને તાથનો-તથનીએ કરવાનો મૌકો જ મિલતો નથી. મૌલાના અલી (અ.સ.) આપના એક બધાનમાં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) થી હદીસ નકલ કરનારની ચાર અલગ અલગ જમાઅતની જિક ફરમાવે છે તેમાં આપ ફિકરમંદ થઈને લોગોને એ વાત પર આગાહ કરે છે કે, હદીસે નબવીના બાઅજ અહેમ કલામને ભૂલીને મુખ્તસર બધાન કરનારા, એમાં પોતાના તરફથી ઈજાઝો કરીને લોગોમાં નશાર કરનારા અને હદીસ સાંભલા બાદ તેને બિલકુલ ભૂલી ગયા હોય એવા મકર કરનારાથી હોશિયાર. લફજ-બ-લફજ લોગોમાં અમારી વાતોને પહોંચાડનાર જ અમારા સાચા મોહિષ્ય છે. પૂરી હદીસે નબવી અને તમારા અમારા કલેમાત જે બરાબર સાંભળે છે તે જાહિરી અને બાતિની માનનાથી બરાબર વાકિફ થઈ જાય છે. તેનાં તાવિલી મફહૂમ અને ઉંડા ભેદને ટિલમાં છુપાવી રાખે છે કે જેથી દુશ્મનને એની ઈજેલાય ન મિલે અને તેનો રદી મતલબ ન નિકાલે. એવા મુજિલસ સામેઈન અને તાવિલે ઈલ્મ પર આપ રહેમત બોલે છે અને શીઆઓને ખબર કરે છે કે, ઈમામના મોહિષ્ય અને મુનાફિક એક ઘરની છત નીચે કોઈ વકત જમા થઈ જ નહીં શકે.

(૧૨)

ઈમામ (અ.સ.) ના નસીહતના કલામોની તસ્દીક અને કુબૂલ કરવા સાથે તેને ગેર શીઆ-મુનિકરોથી તેને પરદાપોશ રાખવા લાગિભી છે.

મૌલાના અબુ અભિદલ્લાહ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, એક મર્દ આપ પાસે કુદ્દાથી આવા. આપે એને સવાલ કીધો કે, હમારા શીઆના શું હાલ છે? તે શાખે શીઆના હાલાતની ખબર આપી તો આપે ફરમાવું કે, ફક્ત કુબૂલ અને તસ્દીકથી જ હમારા અમરને એહેતેમાલ કરવું (ઉચ્ચકવું) કાફી નથી. બલ્કે હમારા અમર, હુકમ અને મજહબને માની લેવું,

એને છુપાવવું અને ગૈર લાયક લોગોથી બચાવવું છે. તમે એ સઘલાને સલામ પહોંચાવજો અને કહેજો કે, અલ્લાહતઆલા એ બંદા પર રહેમત કરજો કે જે લોગોની મોહબ્બતને હમારી તરફ ખેંચી લાવે અને ખુદની તરફ પણ. લોગોની નજરમાં હમને અને ખુદને મહેભૂષ બનાવે. લોગો સમજે એવી જ વાત કરે અને જેનો ઈન્કાર કરે તે એનાથી છુપાવે. તે બાદ આપે ફરમાવું કે, ખુદાના કસમ! હમારી અદાવત કરનાર જગડાલું શખ્સ કરતા જિયાદહ તકલીફદેહ એ લોગો છે કે, જે એવી વાત કરે કે જેને હમેં પસંદ ન કરતા હોય. અગર એ લોગો હમારા તરફથી એવી વાત કરતા કે જે હમેં કહી રહ્યા છે તો હમને એ વાતની ઝર્ણા બરાબર પણ પરવાહ ન હોતી અને એ લોગો મારા સાચા અસહાબ બનતા.

ફાયદહ : રિવાયતથી ઈજહાર થાય છે કે, ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) આપના શીઆની પરવાહ અને ખબરગીરી કરતા હતા. આપે ફરમાંબરદારીને આપના કલામ અને અમલને ગૈરલાઈક અને નાઅહલ લોગોમાં ઈજહાર ન કરવાથી જોડી દીધી છે. ફક્ત કોઈ આપના હુકમની હુરમત ખાતિર તવાજોઅ અને ખુશૂઅ સાથે બજાઆવરી કરે અને જબાનને છુટો દૌર આપીને તેને હરકોઈ દરમિયાન ખોલે તેથી નારાજગી જાહીર કીધી છે. આપ ફરમાવે છે કે, કલામ તો એવા કહેવા જોઈએ કે જે સાંભળવાથી લોગો ઈમામના મોહિબ્બ બને અને આપના દીદાર વાસ્તે તરસે. આપ બારહા ફરમાવતા કે, એવી વાત લોગોને દરમિયાન કહેવી જોઈએ કે, જે શરીઅતના અરકાનની અદાએગીને મજબૂત કરે અને સમજવામાં સહેલી હોય, અલ્જા-કલેમાત આસાન હોય અને દિલમાં પૈવસ્ત થઈ જાય એ પાનીની મિસલ જે જમીનમાં જાબ થઈ જાય છે. સાચા અસહાબ તો એ જ છે કે, જે ઈમામની પસંદીદહ વાતોને લોગોમાં આમ કરે અને આપના દિલને ઠેસ ન પહોંચાવે. ઈન્સાન એની જબાનમાં છુપાયેલો છે. જૂઠી અને બનાવટી વાત કરનાર કરતા તો ઈમામ (અ.સ.) નો મુનિકર બહેતર છે કે દિલમાં નિફાકો-મુખાલેફતને બાવુજૂદ જબાનને બંધ રાખે છે. તેથી ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) ના અસહાબ પર વાજિબ છે કે, ઈમામના કલામને હુબહુ પૈશ કરે જે એક નેક સહાબીની પહેચાન છે અને જેથી ઈમામને દિલી તરકીન થાય, એવા કલામથી

લોગોના ટિલોમાં અહલુલબૈત (અ.સ.) ની અજમતનો ઈજાફો કરવો તે એન સહાભીયતનો તકાજો છે. અફ્જલ કલામ તો તેજ છે કે, જે થોડા હોય, દલીલવાલા હોય અને ટિલને જે ઠેસ પહોંચાડે નહીં એવા હોય.

(૧૩)

શીચાઓએ પોતાની ગભાનથી એ જ કૌલ અને અમલ કરવા જોઈએ જે ઈમામ કરે છે અને પરહેંગગારોની સોહબત ઈધિતચાર કરવી જોઈએ.

આપ ઈમામ જાઅફ્રદુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, એક દિન આપે આપના ચંદ અસહાબને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, તમેં અલ્લાહથી ડરો અને જેને સાથે તમેં સોહબત કરતા હોવ તેને સાથે ઉમદા સુલૂક રાખો અને પડોશીઓને હમસ્યાયાનો હક્ક અદા કરતા રહો. અમાનતવાલાને તેઓની અમાનત આપી દો, લોગોને દુક્કરના નામથી ન પુકારો. અગર તમેં ખરેખર હમારા શીઆ હોવ તો જે અમે કહીએ છીએ તે જ તમે કહો. હમેં જે અમલ કરવાનું કહીએ તેને માનો તો જ તમે હમારા શીઆ થાશો. હમેં ખુદ હમારા મોતઅલિક જે ન કહીએ તે વાત તમે હમારા વાસ્તે ન કહો તાકે તમે હમારા શીઆ થઈ શકો. મારા બાવાળસાહેબ ઈમામ બાકિર (અ.સ.) ફરમાવતા હતા કે, અગર કોઈ શખ્સ હમારા શીઆ માંથી કોઈ ઈલાકા (વસ્તી) માં હોય તો તેને પાસે લોગોની થાપણ હોતી, લોગો એને વસીયતો કરતા હતા, તો તમેં એ જ મુજબ થઈ જાવ.

કાયદ્દ : ઈમામે આલે મોહંમદ (અ.સ.) લોગોને ટિલમાં ખુદાના ડર બાદ લોગો સાથે ખુશ અખ્લાક, નેક સોહબત, પડોશીઓની ખબરગીરી, અમાનતોની તેના અહલને અદાયેગી અને નેક સુલૂકો રવેયાની વસીયત અને નસીહત કરે છે. આપના આ કલામમાં ઈન્સાની અખ્લાકનાં અને સુલૂકે આમનાં હર પાસા સમાયેલા છે અને માયાશોરામાં તહીબ તાદીબ અને ઈન્સાની અખ્લાકની અહેમીયતનો ઈજાહાર એક અદના ઈન્સાન પર કેટલું લાજિમ છે અને આપના સહાભીની લિયાકત એનાથી કેટલી અફ્જલ હોવી.

જોઈએ એ નકશો બનાવો છે. ઈન્સાનની સલામતી જબાનની હિફાજતથી છે. ગમે તેવો ઈન્સાન હોય તેને નજીસ અને હરામ જાનવરો સાથે મુશાહેબત આપીને પુકારવો ન જોઈએ અને હલકા નીચા લક્ખોથી અને પુકારવો ન જોઈએ. નરમ જબાનથી કડવા બોલ બોલવા તે શૈતાન ઈધ્બીસનો અમલ છે. અલ્લાહુતઆલાએ કુરઆનમાં હતકથી બોલાવવાની મનાઈ ફરમાવી છે અને ઈમાનમાં દાખિલ થાવા બાદ બદ નામોથી લોગોને બુલાવવા ઐબ છે. આપ બારહા સાચી અને સચોટ વાત જ ઈમામ સાથે જોડવાની તાકીદ કરે છે જે ઈમામ (અ.સ.) ના જબાન મુખારકથી અદા થયેલી હોય. આપના બાવાળસાહેબના જમાનામાં શીઆઓના માન-પાનને આપ યાદ ફરમાવીને આપના દિલની ધારસ બધાન કરે છે કે, તમે પણ તે વક્તના શીઆઓ જેવા જ બનો કે જેઓ લોગોની વસીયતો લખતા હતા, અમાનતો સાચવતા હતા અને હંદીસો બધાન કરતા હતા.

(૧૪)

એક શીઆના બીજા શીઆ પર બાઅગ હુક્કૂકે વાજેલા છે જે અમલે સાલેહમાં શુમાર છે અને એ જ ઈમામતના અમરને જિંદા રાખે છે.

મૌલાના ઈમામ મોહમ્મદુલ બાકિર અબુ જાઅફર (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે એક સહાબીને આપના શીઆની એક જમાયત તરફ મોકલા અને ફરમાવું કે, હમારા શીઆને હમારો સલામ પહોંચાવજો, એ લોગોને અલ્લાહ અલીયો અગીમનાં તકવા-ડરની વસીયત કરજો અને એમ કહેજો કે, એ લોગોનો માલદાર ફકીરની અને તંહુરસ્ત બીમારની મિજાજ પુરસી કરે, જિંદા શાખ્સ જનાજામાં હાજિર થાય અને અપના ઘરોમાં આપસમાં મિલતા રહે, સબબ કે, એકબીજાની મુલાકાત કરવાથી હમારી ઈમામતનો અમર જિંદા રહે છે. તે મર્દને અલ્લાહુતઆલા રહેમત કરે કે જે હમારા અમર મુજબ નૈક અમલથી જિંદગીને લઈ ઉઠે. અને તેઓને એમ પણ કહેજો કે, મેં એમને અલ્લાહના નજીદીક અમલે સાલેહ સિવાય બીજી કોઈ ચીજથી ફાયદો નહીં કરું. એ લોગો પરહેઝગારી અને ભલા આઅમાલ સિવાય હમારી

વલાયતને હાસિલ કરી શકવાના નથી. યૌમે કેયામતમાં તમામ લોગો કરતા જિયાદહ પરૈશાન તે શખ્સ હશે કે, જે એક અમલનું બયાનતો કરે અને તે ખુદ એના બિલાફ અમલ કરે.

જ્ઞાયદહ : આ રિવાયતમાં પણ ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) શીઆઓને નેક અખ્લાક અને હુસ્ને મુઆશેરતની નસીહત કરે છે. એક સહાયીને એક જમાઅત તરફ આપની નસીહતોને પહોંચાવવા મોકલા. તમામ કલામમાં આપ પહેલા અલ્લાહના તકવા અને ડર રાખીને લોગોમાં મોહષ્યતનો ઈજાફી કરવા એક શીઆ બીજા શીઆને મદદ કરે, એકબીજાના બાળૂદાર થાય, મિગાજપુરસી કરે, જમણ જમાડે, જનાજામાં હાજિર થાય, એકબીજાથી મુલાકાત કરતા રહે જેવા આઅમાલે સાલેહાન બજા લાવવાની ખાસ તાકીદ કરે છે. આપ શીઆને સમજાવતા કે દીનનું બીજું નામ મોહષ્યત છે. તેથી જ નસીહત મીલે છે. આપ ઈલ્યે લદુનીથી ફેઝાબ હોય છે, તેથી આપ એક મુભિન સાથે બીજા મુભિનની મુલાકાત અને મદદગીરીની નસીહત કરે છે, જે એક મુલ્કની હિફાજત વાસ્તે મોઅધ્યન લશકરીઓની મિસલ હોય છે જે મુલ્કની હિફાજત-નિગેહબાનીમાં પોતાની જાનને કુરબાન કરી દે છે. ઈમામતના અમર, મુલ્કને જિંદાઓ આબાદ કરવાની બિદમત બરાબર જ છે.

હાલના જમાનામાં લોગો ગૈર-શરઈ, કુઝ ખફીઝી અને બિલાફે મજહબ આઅમાલ તેના ઘરમાં શાદી-ખાના-આબાઈના મૌકા પર કરે છે જે બાઈસે અજાબ અને ગજબે ઈલાહી છે. આ આઅમાલે શર એ બિદઅતે જાહેરા છે, જે ગુમરાહી તરફ ધકેલે છે અને ઈમામ તો તાકીદન ફરમાવે જ છે કે, તેઓ અલ્લાહતાલાને નજીદીક અમલે સાલેહ સિવાય કોઈ ચીજથી ફાયદો પહોંચાડવાની સિફારિશ કરી જ નહીં શકે. લોગોના ટિલમાં અગર વલાયતે ઈમામ હશે અને તે મોહર્રમુલ હરામમાં માતમદારીમાં બિદઅતો, શાદીની મહેમાનદારીમાં દસ્તરખ્વાન પર બેઅદભી, મુમેનાતોની બાજાર અને જમાઅતખાનામાં રિદા યા હિજાબ બગેર જિસ્મોની નુમાઈશ, ઘરોમાં બુગુરોની બેઅદભી અને નાફરમાની, નાચ-ગાન, બેહોશીની ચીજો જબાનથી લેવી વગેરહ આઅમાલે બદ અને શરમાં મુલવ્વસ હશે તો તેને એ મોહષ્યત

નહીં કરે અને એવો શખ્સ બે મુરૂવ્વત છે જે બીજાને નસીહત તો કરે પણ પોતે તેના બોલને બિલાક અમલ કરે. કુરાને કરીમમાં લગ્વ યાનિકે ભૂંડી-ખરાબ વાતો અને અમલથી એતેરાજ કરવા વાસ્તે ઘણી આયાતો વારિદ થયેલી છે. શયતાન મુમેનીનાં દુશ્મન છે અને તેથી શર-ખરાબ આઅમાલ કરવી અદાવત અને કીનામાં નાંખી દે છે.

(૧૫)

શીઆઓએ મગહબનું ઈલ્મે હકીકી, ખમ્સતુલ અત્હાર (અ.સ.) થી લીધું છે, જેના સબબ બીજાઓ સાથે દીનની બાબતમાં હૃજત અને ઝાંડો બાડી રહેતો નથી.

મૌલાના ઈમામ જાખફરૂસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે આપના અસહાબ માંથી એક કૌમને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, તમેં તમારા આ અમલને અલ્લાહ વાસ્તે કરો અને લોક ટેખાઈ-રીયાકારી વાસ્તે નહીં. સબબ કે, જે ખુદા વાસ્તે હોય તે તેને પાસે જાય છે અને જે અમલ લોક ટેખાઈ વાસ્તે હોય તે અલ્લાહને તરફ ચઢતો નથી. દીની બાબતમાં લોગોથી ઝઘડો ના કરો. સબબ કે, ઝઘડાઓ ડિલને બિમાર કરવાના વાસ્તા બને છે. અલ્લાહતાલાએ તેના નભીને ફરમાવું કે, અય મોહંમદ! તમેં જેને ચાહશો એને હિદાયત નહીં દઈ શકો, પણ અલ્લાહતાલા જેને ચાહે તેને હિદાયત દઈ શકે છે અને ફરમાવું કે, શું તમેં લોગોને જબરદસ્તી કરો છો કે તેઓ મુભિન થઈ જાય! લોગોને છોડો, તેઓ તો લોગોથી જ હાસિલ કરે છે અને તમેં તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.), અલી (અ.સ.) અને હમારેથી હાસિલ કરો છો. મારા બાવાજી ઈમામ બાકિર (અ.સ.) ને મેં કહેતા સાંભળા છે કે, જે વકત કે અલ્લાહતાલા કોઈની કિસ્મત (ઈકબાલ) માં હમારા (મજહબના) અમરમાં દાખિલ થાવાનું લખી દે છે તો એ શખ્સ પરિનંદા પોતાના માલાની તરફ જલ્દી ઉડતું ઉડતું આવે તે કરતા પણ જિયાદહ જલ્દી ઉડીને હમારી તરફ આવી જાસે.

ફાયદણ : આઅમાલે દીન અને શરીરઅતમાં રીયાકારી-લોક ટેખાઈને કોઈ જગ્ગા નથી. હર નેક અમલ કે જે દીને ઈસ્લામમાં કરવામાં આવે તે

ઈબાદતમાં શુમાર છે અને અલ્લાહીતઆલાએ ઈખ્લાસથી અમલ કરવાનું ફરમાન કીધું છે તાકે દીન કામિલ અને મજબૂત થાય. જે અમલ ખુદા વાસે હોય તે જ આસમાન તરફ મુશાખસ બનીને આઅલા નૂરાની સૂરત સાથે ચઢે છે. અહલુલ્ભેટ (અ.સ.) નું દીન જ દીને કામિલ અને તમામ છે અને આ સિવાયનું દીન જે ઈખ્નિયાર કરે તેની મગફેરત અને શક્ષાત્ત થાનાર નથી અને તે નજીતની સીડી પર ચઢનાર નથી. જેને અલ્લાહીતઆલાએ આ દીનથી નવાજેલા છે તેએ બીજા લોગો સાથે જાહિરમાં બહેસ, નજર અને હુદ્ધત કરીને તેની જાતને ચઢીયાતી, બરતર અને બહેતર કહીને જગડાઓ ના કરવા જોઈએ અને જૈર મજહબના લોગો સાથે તેના દીનની ખામીઓ ના નિકાલવી જોઈએ. અહલ્ભેટ (અ.સ.) ની વલાયત અને મવદતને મુકનારાઓના દિલો ઈખ્લાસ અને હક્કથી ખાલી હોય છે, તેથી આવી બહેસ સાંભળીને તેઓ આપને સાથે બેકારની તોહમત, ઈલ્ગામ અને બોહતાન લગાવશે, જેથી દિલસોઝી અને મલાલ જાહિર થાય, તઅલ્લુકાતમાં કડવાશ પૈદા થાય, અને એક ઈલાકામાં અલગ અલગ મસાલિકે ઈસ્લામ પર ચાલનારા લોગોને દરમિયાન ફસાદ અને જગડાઓ વાકેઅ થાય, જે દિલને બીમાર કરી નાંબે અને અદાવતો કીનાની જમીન હમવાર થાય. જો અગર તમામ ઈન્સાનીયતને જૈવરે ઈસ્લામ અને હિદાયતે આમથી અલ્લાહે નવાજવાના હોત તો કોઈ બની આદમ બીજા મજહબને ઈખ્નિયાર કરેત જ નહીં. તેથી અલ્લાહીતઆલાએ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ને આગાહ કરી દીઘા કે, તમે જેને ચાહશો એને હિદાયત નહીં દઈ શકો. અગર જબરદસ્તી કરશો તો પણ રાહે રાસ્ત પર નહીં લાવી શકો. ઈમાન તો કૌનેનની દૌલત અને હસનતમાં શામિલ છે. ઈમામ આલી મકામ ફરમાવે છે કે, તમે મારા શીઆ લોગોની વાતોને છોડી દો અને એ લોગોનો સાથ પણ છોડી દો જેઓએ ગુમ્રાહો અને બેવકૂફો અહેમકને તેના રઈસ બનાવા છે. આમ તબકાનાં લોગો તો આવા મજહબના રહેનુમાની વાતો સાંભળીને પોતાને દીનદાર કહે છે. પણ તમે તો હમારી સોહિબત ઈખ્નિયાર કીધી છે જેથી હમેં જે કહીએ છીએ તે વાત જ તમે કહો છો અને એ પર જ તમારા આઅમાલનો દારોમદાર છે.

ઈમામ મોહંમદુલ બાકિર (અ.સ.) ઘડી જ ઉમદા વાત કહીને શીઆઓને તસલ્વી અને રાહત આપે છે. આપ ફરમાવે છે કે, કોઈ હમારો મજહબ મુક્કીને અગર જૈરના મસ્લાક અને અકીદાને તાબેએ થાય તો ના તો રંજિશ લાવવાની જરૂરત છે અને ના તો અહેસાસે કમતરી કરવી જોઈએ. આપ પૂરા એતેમાદ અને તવક્કુલ સાથે કહે છે કે, શીઈયત તો એક પરિંદાના માલાની તરહ છે જેને તરફ અલ્લાહનાલ જેને ચાહે તેને પરિંદા કરતા પણ જલ્દી પહોંચાવી દે છે. મુભિનનું અસલી ઠિકાણું જ ઈમામતનું આંગણ અને કુદસનો કાંઠો છે. ધરનો ઘડી તેનાં ધર તરફ આવીને વલવાનો જ છે અને ધર પણ ધરનાં ઘડીને લાહિક થાનાર જ છે. હર ચીજ એની અસલ જગ્ગા પર જાનાર જ છે. મુભિનનાં ઈમાનની શરતોમાં ઈમામતનાં અમરને જિંદા કરવાની શરત ઘડી આખલા છે.

(૧૬)

પરણેગગારી અને જિંદગીમાં આપલાકથી ઈસ્લાહ અહ્લે બેત
(અ.સ.) ની તબાઅત છે.

ઈમામ જાઅફરુસ્સાહિક (અ.સ.) તે બાદ ફરમાવે છે કે, જે શખ્સ તમારા માંથી મુતકી બને અને નૈક થાય (પોતાની જાનમાં ઈસ્લાહ કરે) તે હમારા અહ્લે બેત (અ.સ.) માંથી છે. આપથી પૂછવામાં આવું કે, આપના અહ્લે બેત (અ.સ.) માંથી અય ફરંદે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.)! આપે ફરમાવું કે, જી હાઁ! હમારા માંથી જ. શું તમે અલ્લાહના કૌલને નથી સાંભળો કે, “વર્મય યતવલ્લષુમ . . .”, કે તે કોઈ શખ્સ તમારા માંથી તે અહ્લેબેતની વલાયતને મુકશે (મુંહ ફેરાવશે) તે એવા જ લોગોમાં શુમાર થાશે. કૌલે ઈધ્રાહીમ (અ.સ.) છે કે, “જે મારો તાબેએ હશે તે મારા માંથી જ છે.”

ફાયદ્દુ: શીઅયાને અહ્લે બેત (અ.સ.) ની બાઅજ શરતો માંથી તકવા અને અમલે સાલેહની શરતો પર ચાલવું લાજિમી છે. શીઅયાને અલી સાલેહીન અને મુતકીન માંથી જ હોય છે. સખબ કે, હલ્લાલે મુશ્કેલાત અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.) ના લક્ખો માંથી ઈમામુલ મુતકીન અને સાલેહુલ

મુમેનીન લકબો ઘણાં જ મશહૂરો માયરૂફ છે. ઈમામુલ મુતકીન યાઅની પરહેજગારોના ઈમામ અને હાઈ અને સાલેહુલ મુમેનીન યાઅની ઈમાનદારો માંથી તમામ કરતા નેક કિરદાર અને નેક અખ્લાકવાલા. અગર અપના ઈમામ આ અખ્લાકના શીઅયાનનાં સરદાર હોય તો શીઅયાનને ઈમામ (અ.સ.) ની સીરતો ખસ્લતે તાહેરહ પર ચાલવું જ જોઈએ. કોઈ અગર નેક સરદારને તાબેઅ થાય તો નેક જ બને અને બદ-કિરદાર, બદસીરત અને બદતીનત સરદારને તાબેઅ થાય તો તેની ખસ્લતોમાં બદીનો ઈજહાર જ થાય. જે ઈખાહીમ (અ.સ.) ની મિલ્લતને તાબેઅ થાય તે તેઓની ઉમ્મતમાં જ શુમાર થાય, જે આલે મોહંમદ (અ.સ.) ને તાબેઅ થાય તે સક્ષીનઅને નજીત પર સવાર થાય અને તેઓની જ સીરતની જલક તેમાં રૂનુમા થાય. જેવા સરદાર તેવા તેના તાબેઈનનાં કિરદાર હોય છે. સાદિકે આલે મોહંમદ (અ.સ.) ને સહાબી તઅજ્જુબામેજ લહેજામાં પૂછે છે કે, શું સાલેહ અને મુતકી લોગો આપના અહલે બેત (અ.સ.) માંથી છે! તો આપ તાકીદન ફરમાવે છે કે, જી હાઁ! તેઓ હમારા માંથી હોય છે તે સબબજ અમીરુલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) ના લકબો માંથી ઈમામુલ મુતકીન અને સાલેહુલ મુમેનીન છે. તકવા, પરહેજગારી, શરીઅતના હલાલો હરામનું ઈલ્મો-અમલ અને દરજાઓના સાહેબોની ઈતાઅતો બિદમત બજા લાવવું ઈમાનની હકીકતોને કામિલ કરે છે અને આ સિફતનાં લોગો જ અહલે બેત (અ.સ.) માંથી છે કે, કોઈ શખ્સ એકને માને અને એના નકશે કદમ પર ચાલીને હર તરહથી તાબેઅ થાય તે તેમાંથી જ કહેવાય. તખાઅતનાં સબબજ અકીદત સાબિત થાય છે.

(૧૭)

શીઆનો મગજબુદ્ધ અલ્લાહુતાલા અને તેના ફરિશતાઓનો છે જે જી જન્મનાં રસ્તો છે. દીનદાર આકિલ જ તેની ઝબાન, ચૌરત અને પેટને સાચવે છે.

ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે આપના બાઅજ શીઆને વસીયત કીધી, તે બાદ ફરમાવું કે, હોશિયાર! અલ્લાહના

કસમ! તહેકીક કે તમેં અલ્લાહના દીન પર અને એના મલાએકતના દીન પર છો. એને કાઈમ કરવા વાસ્તે તમેં હમને પરહેજગારી અને મહેનત-મશકતથી મદદ કરો. અલ્લાહના કસમ નહીં કુબૂલ કરે અલ્લાહ (તે દીન) મગર તમારથી. તો પછી તમેં અલ્લાહથી ડરો અને તમારી જબાનોને કાબૂમાં રાખો (રોકો). તમારી મસ્તિજ્ઝોમાં જ નમાજ પઢો. તમારા માંથી મરીજોની મિઝાજ પુરસી કરો. જે વકત લોગો જુદા પડે તો તમેં પણ તેઓથી જુદા પડી જાવ. અલ્લાહતાલા એ મર્દ પર રહેમત કરે કે જે હમારા દીનને જિંદગી બાખ્યે. આપથી પૂછવામાં આવું કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરજંદ! અમરને (દીનને) જિંદા કરવું શું છે? આપે ફરમાવું કે, તમેં હમારા અમરને ઈલ્મ, દીન અને અકલ વાલાઓના નજીબીક બધાન કરો. તે પછી ફરમાવું કે, અલ્લાહના કસમ! બેશક તમેં તમામ જન્નતમાં જ જાશો. પણ કેટલો બુરો હશે તમારા માંથી તે શખ્સ કે જે જન્નતના લોગો માંથી તો હોય, તે કૌમ માંથી કે જેઓએ ઈજટેહાઈ કીધો (જન્નતના આઅલા દરજાત પર પહોંચા) અને આઅમાલે સાલેહાત બજા લાવા પણ તેઓને દરમિયાન તે એવો હશે કે, પોતાના લિબાસના પડદાને ફાડો હોય અને ખુદની ઔરતને જાહિર કીધી હોય (બદ આઅમાલ અને કજરવીના સબબ). આપને પૂછવામાં આવું કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરજંદ! શું આમ થાશો? (યાઅની એવો શખ્સ પણ જન્નતમાં હોય?) આપે ફરમાવું કે, જી હાઁ! તે એ શખ્સ હશે કે, જેએ તેની શર્મગાહોની હિફાજત નહીં કીધી હોય, તેના પેટને અને જબાનને સંભાલા નહીં હોય (તેને કાબૂમાં નહીં રાખા હોય).

કાયદ્દ : ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) નો આ વસીયત કરવાનો મકસદ એ છે કે, શીઆને બશારત આપે, ખૂશખબરી આપે કે જે અહલુલ બૈત (અ.સ.) નું દીન છે તે અલ્લાહતાલા અને એના ફરિશતાઓનું દીન છે અને એ જ દીન હક્કનું કામિલ દીન છે. મોહંમદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.), અમીરુલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) અને ઈમામેન સિલ્લેન હુસ્નેન (અ.સ.) નાં નામના આખીરી હરફ દાલ-યા-નૂન એમ નબી, વસી અને ઈમામનાં ઉત્તરતા રૂભા મુજબ જમા કરીએ તો એ તીન હરફનો લફ્જ - દીન બને છે. યાઅની કે,

તીન મરતબાઓની માઅરેકૃત - નુભૂવ્યત, વસાયત અને ઈમામતમાં અકીદો અને મકામોની હકીકી પહેચાન એ જ આઅલા દીન છે. આ દીનને અલ્લાહુતઆલા કુભૂલ ફરમાવે છે. પણ કોઈ મહિજ દીનદાર હોવાનો દાય્યો કરે અને તેમાં શરીરાતનાં આઅમાલ અને ઈબાદતના તરીકાઓ અને ઈન્સાનિયતના તકાદાઓ અદા કરવાની સલાહીયત અને કાબિલીયત ના હોય તો તે દીનદાર કહેવાતો નથી. ઈમામ (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, લોગોને સાથે લઈને ચાલો. તે મુખ્યિકાન તે વકત જ થાય કે, મારા શીઆઓ હાલનાં તકીયતના જમાનાના તકાદા મુજબ અકલમન્દીનો ઈજહાર કરી બાદશાહોનાં જુલ્મથી બચવા તેઓની મસ્જિદોમાં નમાઝ પઢે, બિમારની તબીઅત પૂછવા જાય અને જબાન, શર્મગાહ અને પેટને કાબૂમાં રાખે કે જેમાં હાડકા નથી. જબાનથી અહલે બૈત (અ.સ.) ના ઉલ્લૂમની મષ્ણી વાતોને તે લોગો આગલ જ જાહેર કરે જે આકિલ, સમજદાર અને હોશિયાર હોય. જો લોગોમાં જબાનને બેકાબૂ કરીને ચલાવે તો ઈમામતનો મકસદે હિદાયત બર ના આવે. આપ શીઆઓને તસલ્લી આપતા ફરમાવે છે કે, તમે તમામે તમામ જન્તાની જ છો. પણ જન્તતમાં પણ આઅમાલને મુતાબિક દરજાત છે, મકાનો મન્જેલત છે. આપ મૌલા તમામ શીઆઓનું ઠેકાણું આઅમાલની હેસીયતથી બતાવી તો દે છે, પણ બાઅજ શીઆ તહેકીકન અને ઈત્મેનાને કલ્બને વાસ્તે દોબારહ આપને સવાલ કરે છે કે શું અય મૌલા આમ જ થાશે. તો આપ સરીહન અને વાળેહન ફરમાવે છે કે, આમ જ થાશે. જેએ તેની જબાન, શર્મગાહ અને પેટને સંભાલા નહીં હોય તેનો લિબાસ ફાટેલો ચીથરાદાર હશે જેથી તેને અહેસાસ થાશે કે, આઅમાલે બદની જન્તતમાં સજા છે. ધણા બંદગાને ખુદા શીઈયતનો ગલત મતલબ નિકાલીને તેની આડમાં એમ સમજી બેસા હોય છે કે, ખમ્સતુલ અતહાર (અ.સ.) ની શફાઅતથી અને તેઓના તવસ્સુલથી મિલેલી મગફેરત હમને કાફી છે. જરૂર, એ તો છે જ. જેને ચાહે તેને વાસ્તે જ અને જે શીઆના બદ આઅમાલનું પલ્લું ભારી હશે તો ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) ના કૌલ મુજબ તેએ ઈમામ (અ.સ.) ની મદદ ન કીધી બરાબર છે. જો જેર કીધું હશે

તો ઈમામ (અ.સ.) તેને જન્મતમાં ઘેર મંજિલની ખુદાતઆલાને નજીદીક ઝરૂર સિફારિશ કરશે. કોઈ મુખ્યિન અગર દીગર કોઈ શીઆ ફિરકાના અકીદાઓ અને લોગો તરફ માઈલ થાય અને તમામને એક જ ફિરકાના તાબેદાર સમજે તો તે પણ ગલત છે. હબ્લુલ્વાહિલ મતીન એક જ રસ્સી છે જેનો એક છેડો આલ્વાહના હાથમાં અને બીજો મુખ્યિનનાં હાથમાં છે.

(૧૮)

મોહિંદે અહલે બૈત (અ.સ.) ના એક સાથે બે કદમ ફિસલતા નથી.

ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે ફરમાવું કે, તમે હમારા કોઈ એવા વલીને નહીં પરામો કે જેના બેવે કદમ ફિસલી જાય. (યાઅની ઈલ્મી અને અમલી) પણ જો અગર એનો એક કદમ ફિસલે તો તે બીજા કદમનો સહારો લઈ લે જહાઁ તક તેનો ફિસલી ગયેલો કદમ અસલી જગ્ગામાં ના વલી જાય.

ફાયદહ : ભૂલચૂક, નાફરમાની, લગજિશ, કૌતાહી, ખામખયાલીની ખતા તમામ ઈન્સાનથી થાય છે. અલ્વાહતઆલાએ વલાયતે અહલે બૈત (અ.સ.) ની નેઅમત અને જૌહરના સબબ શીઆઓ પર મહેરબાની કીધી છે કે, અગર તેનો એક પગ ફિસલી ગયો અને તે રાહે રાસ્તથી લહેકી ગયો તો પણ અલ્વાહતઆલા તેને સંભાલી લે છે જહાઁ તક કે તે પાછો તેની પહેલાની હાલત પર આવીને ઉભો નથી થઈ જાતો. દીગર લોગો વાસ્તે આ મખ્સૂસ નથી. તેઓ ગુમ્રાહ થાય તો તેઓને બચાવનાર કોઈ હોતું નથી, સબબ કે, તેઓના બેવે કદમ, ઈલ્મનો અને અમલનો ફિસલી જાય છે અને ઉંઘા માથે જમીન પર પટકાઈ છે કે કોઈ તેને સંભાલનારું હોતું નથી. ઈમામના વલીને પડતીથી સંભાલનાર ઈમામે જમાના મૌજૂદ હોય છે, જે એનો હાથ થામી લે છે અને પડતીથી બચાવી લે છે. શું તે શખ્સ કે જે યૌમે કિયામત તેના ગુનાહોના બોજથી મુંહના બદ જમીન પર પટકાય એ શખ્સ જેવો છે કે, જે બાબર સીધો હિદાયત યાફતા સિરાતે મુસ્તકીમ પર ચાલશે?

(૧૮)

નમાગ મુકનાર અને શરમો-હયા, હલાલો હરામના પરદાને ચીરનાર
ગુનાહ્ગાર છે.

ઈમામ મોહમ્મદુલ બાકિર (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, એક શખસે આપને નજદીક એક મર્દની જિક કીધી. પછી કહેવા લાગો કે, એ શખસે આપના પડદાને ફાશ કીધો છે, હરામ કામો કરે છે અને ફરીજતોને હલકી હકારતની નજરથી લે છે યહું તક કે, યે શખસે ફરજની નમાજ પણ મુકી દીધી છે. આપ ઈમામ તકીયો દઈને બેસા હતા તો આપ ઉઠીને સીધા બેસી ગયા અને ફરમાવું, સુષ્ણાનલ્લાહ! ફરીજતની નમાજને પણ મુકી દીધી! બેશક, ફરીજતની નમાજને મુકવી અલ્લાહના નજદીક મોટો ગુનાહ છે.

શાયદ્હ : ઈમામ બાકિર (અ.સ.) એ અહલે બૈત (અ.સ.) ના ઉલ્લૂમને ખોદી નિકાલી લોગોમાં ફેલાવા છે અને આપ આપની તમામ ઉત્તે શરીરફીમાં દીન અને શરીરઅતના અહેકામ અને અરકાન પર પાબંદી રાખવાની રગબત અને શૌક અપાવતા હતા અને લોગો આંખ-માથે ચઢાવી આપની નસીહતો પર અમલ કરતા. હવે જે શખસની આપને નજદીક જિક થાય છે તે ગુનાહોમાં અને હરામના અમલોમાં ગરક અને મુલવસ થઈ ચુકેલો છે. તેથી શયતાનનો પૂરો તસલ્લુત અને કાબૂ એના કલ્યો દિમાગ પર છવાયેલા છે, કે જેથી તેએ ફરીજતની નમાજને પણ તર્ક કરી દીધી છે. આપ ઈમામ (અ.સ.) ઈલ્મે ઈલાહીથી આગાહ છે. નમાજ એ અલ્લાહની તરફ દાઅવતે બાતેનહ છે અને જે નમાજ મુકે તે મોહરેમાત પર સવાર થાય છે. સબબ કે, નમાજ જ બંદાઓને મુન્કર ભૂરી વાતોથી રોકે છે. જે નમાજ મુકે તે મસ્ઝિદ પણ મુકી દે છે. લોગો સાથે મેલમિલાપ-મેલજોલ મુકી દે છે. એકલો અટૂલો વહેશતમાં ગરક થઈ જાય છે અને શયતાન એની નફ્સે નાફરમાનને ભૂરી વાતો કરવા પર આમાદહ કરે છે અને આહિસ્તા આહિસ્તા આ શયતાની બદ આઅમાલના સબબ તેના દિલ માંથી નૂરે ઈમાન કમ થઈ જાય છે અને નફ્સે શહવાનીયહ અને ગળબીયહ તેને પર ગાલિબ થઈ જાય છે, તેબાદ તે પોતાને આ શર અને નજીસથી બચાવી શકતો નથી. તેથી નમાજનો મુકનાર બેશક અલ્લાહની નિકમત અને અજાબનો હક્કદાર

થાય છે. મસ્લિદને મૂકનાર અલ્લાહની અગ્રીમ ને અમત અને રેહમતથી દૂર છે. તે હાઈની હીદાયત અને નાસેહે અમીનની નસીહતથી મહરૂમ રહીને ગુમરાહીની આંધીમાં જોલા ખાયા કરે છે.

(૨૦)

મોહબ્બત સોના જેમ ચોખ્ખી-ખાલિસ હોવી ઝડરી છે. અઈમત ફાતેમીયિન (અ.સ.) અલ્લાહતાલાની જમાઅત છે અને તેઓના દુશ્મનો અલ્લાહ, ફરિશતાઓ અને રસૂલોના દુશ્મનો છે અને તેઓ શયતાનની જમાઅત છે.

મૌલાના અલી અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.) થી બયાન છે કે, આપે ફરમાવું કે, જે બંદાના દિલને અલ્લાહતાલા તકવા વાસ્તે પરખી લે છે (આજમાઈશ કરી લે છે) તે ઝડુર હમારી મોહબ્બત કરતો થઈ જાય છે, એવી મોહબ્બત કે જેનો અસર એના દિલ પર હોય છે અને જે બંદાથી અલ્લાહતાલા નારાજ થાય છે તો તે અમારી અદાવત કરે છે કે જે અદાવતનો અસર એના દિલ પર હોય છે. તો હવે અય મારા શીઆ! જે કોઈ પણ હમારી મોહબ્બત કરવા ચાહતો હોય તો એને કહી દો કે, મોહબ્બતમાં ઈખ્લાસ રાખે જે મિસ્લ ખાલિસ (ચોખ્ખું) સોનું મિલાવટ અને મૈલથી ખાલી હોય છે. જે હમારાથી અદાવત કરવા ચાહતો હોય તે પણ તે જ તરહની અદાવત કરે. હમેં નજીબો છે. શરીફો છે. હમારી ઔલાદ અંબિયાની ઔલાદ છે અને મેં તમામ વતીયોનો વસી ધૂં અને મેં અલ્લાહની અને એના રસૂલની જમાઅત માંથી ધૂં. બગાવત કરનારી ટોલી શયતાનની ટોલી છે અને શૈતાન તેઓ માંથી જ છે. પછી તે કોઈ હમારા મકામમાં શક કરે અને હમારા દુશ્મનોને હમારા બરાબર સમજી માઈલ થાય તે હમારા માંથી નથી. અગર કોઈ શખ્સ માઅલૂમ કરવા ચાહે કે, હમારો મોહિબ્બ કોણ છે અને હમારો દુશ્મન કોણ છે, તો એને કહી દો કે ખુદના દિલની તફીશ-તપાસ કરે. અગર એના દિલમાં હમારા કોઈ પણ દુશ્મનની મોહબ્બત (લગાવ) હોય તો એને જાણી લેવું જોઈએ કે, અલ્લાહ એનો દુશ્મન છે અને એના દુશ્મન અલ્લાહના ફરિશતાઓ અને એના રસૂલો

અને જિબ્રિલ અને મિકાઈલ છે અને અલ્લાહ જ કાફિરોનો દુશ્મન છે.

શાયદ્હ : તકવા મુજલિસ શીઆની નિશાની છે અને અહલુલబૈત (અ.સ.) ના અઈમત તાહેરીન (અ.સ.) ની મોહબ્બતની પરખ અલ્લાહતઆલા કરે છે, જે તમામ બંદાના દિલોના હાલથી વાકિફ છે. સીનાઓની કેઝીયતથી ખબરદાર છે. અલ્લાહતઆલા જેને મોહબ્બત વાસ્તે પરખે છે એનું દિલ હર હાલતમાં ઈમામોથી મોહબ્બત કરતું થઈ જાય છે અને તે અદાવત કરનાર લોગોથી અલગ જ પડી જાય છે. ઈમામ (અ.સ.) શીઆને આગલ એ શર્ત મુકે છે કે, અગર તમે હમારી મોહબ્બત કરો તો ઈખ્લાસથી, દિલથી, બેલોસ મોહબ્બત કરો. ખાલિસ સોના મુજબની મિલાવટ બગેરની મોહબ્બત. અદાવત રાખનારાના દિલ દાગદાર, મૈલા અને કાલા હોય છે, જેનો અસર એના ચહેરા પરથી ઝાહિર થઈ જાય છે. આપ આપના મરાતિબને આશ્કાર કરીને લોગોને અલ્લાહની જમાઅતથી લગાવ અને ઉલ્ફત રાખવાની નસીહત કરે છે.

આ જમાનામાં એવા લોગો મૌજૂદ છે કે, જેઓ બનાવટી મોહબ્બત અને જિદમત કરે છે. તેઓના દિલ ઈખ્લાસથી ખાલી હોય છે. તેઓ અગર તેના દિલનો જ ઈમેહાન લઈ લે તો તેની ખુદની ખબર તેને થઈ જાશે કે તે કઈ જમાઅત માંથી છે. હિજબુલ્લાહ માંથી કે હિજબુશ્શૈતાન માંથી. તે લોગોના દિલો દિમાગમાં તગભગુખ, ડામકડોલી છે કે જેથી હક્કનાં ઈમામોનાં મરતબાને સમજતા નથી અને દુશ્મનોને ઈમામને બરાબર માની લે છે. તે દુશ્મનો પાછલ બિલા કોઈ રોક ટોક નમાજ પદે છે, તેના જૂઠા કલામ સાંભળે છે, તેના અકીદાના અમલ મુતાબિલ તહેકીક બગેર અમલ કરે છે અને એમ માની લે છે કે, તેનો અમલ હક્ક અને સદાકત પર છે. ઈમામ આલી મકામનાં મોહિબ્બ અને દુશ્મનની પરખ કરનાર ખુદના દિલને પૂછી લે અને તફીશ કરી લે કે તે ક્યા શખ્સ તરફ માઈલ છે તો તેને માઅલૂમ થઈ જાશે કે, દુશ્મન કોણ છે અને મોહિબ્બ કોણ છે અને જો આમ કરવામાં તે થાપ ખાઈ જાય તો તે અલ્લાહ, એના ફરિશતાઓ અને રસૂલોનો દુશ્મન શુમાર થાશે. દાઈની ખાલિસ મોહબ્બત તો એજ છે કે દાઈના દુશ્મન સાથે રિશ્તો-નાતો કોઈ હાલતમાં ના

રાખે. અગર એક પલમાં દાઈ સાથે મુલાકાત કરે અને બીજી પલમાં દુશ્મન મુનાફિકને ભિલે તો એવા શખ્સે તેના ટિલને બરાબર ટટોલવું જોઈએ.

(૨૧)

શીઅયાને અલી (અ.સ.) ઉમતની ભાગ ગુમરાહ કૌમની હાલતની તંજીહ અને શીઆઓની ફરીલત.

ઈમામ અબુ અબ્ડુલ્હાહ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે આપના બાબજ શીઆને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, એક કૌમે (ઈલમ) આ જગાથી લીધું અને એક કૌમે આ જગાથી લીધું. આમ આપે પાંચ અલગ અલગ કૌમની લિક કીધો અને તમે તો તમારા નબી (સ.અ.વ.વ.) ના અહેલે બૈત (અ.સ.) ના (ઈમામતના) અમરને હાસિલ કીધો તો પછી તમે અલ્લાહના તકવાને લાજીમ રહો, સાચી વાત અને અમાનતની અદાયેગી પર કાઈમ રહો. સબબ કે, અલ્લાહ પાસે જે છે તે અલ્લાહની તાત્ત્વિકતા જ હાસિલ થઈ શકે છે.

ફાયદ્દુ: આપ ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) આપના અને આપના બાવાળ બુજુર્ગવારના જમાનામાં જે લોગો તલબે ઈલમ, હર કોઈ ગૈર શીઆની મજલિસ યા વાડાના બની બેઠેલા રઈસ અને નીમ હક્કીમ મિસ્લ બદ આલિમોથી ઈલમ હાસિલ કરતા હતા તેઓથી વાકિફ હતા. આપ જાણતા હતા એવા કહેવાતા બાગાર આલિમોનું ઈલમ દાખવતે હક્કના રસ્તાનું અને અહેલેબૈત (અ.સ.) ના સરચશમાનું નથી. તેઓને સાચા ઈલમની વદીઅત અને અમાનતને સાચવનાર હક્કના ઈમામોથી કોઈ સરોકાર અને લગાવ ન્હોતો અને તેઓ દુનિયા તલબીની જાલમાં ફસાઈ ગયા હતા અને હક્કના રસ્તાને મુકી દીધો હતો. જો તેઓ શાહરાહ (મેઈન રોડ) પર આવતા અને જે જગા પર ઈલમના ઈલાહી ખજાના મૌજૂદ છે તે ઈમામોની ચૌખટ અને દેવડી પર આવતા તો ગુમરાહ ન થાતા અને દીન મજહબની વાતોમાં ફેરબદલી ના થાતી. આપ (અ.સ.) આપના જમાનામાં પાંચ એવી કૌમની મિસાલ આપે છે કે, જેઓએ તેમના જ શાળિંદોને રઈસ અને આલિમ માની લીધા હતા. ઉસ્તાદો મોઅલિમને નજરઅંદાજ કરી દીધા હતા. તેઓ અમવી બાદશાહોનાં

ખરીદાયેલા પોપટ-બોલ મિસલનાં આલિમો હતા.

આપ શીઆઓના ઈલમની સેહત અને સચ્ચાઈની માઅરેકત કરાવે છે કે, જેઓએ અમીરુલ મુમેનીન અલી (અ.સ.) કે જેઓ બાબે મદીનતુલ ઈલમ છે, તે જ દરવાજા પર આવીને ઈલમ હાસિલ કીદું હતું અને અમરે ઈમામત અને વસાયતને કુબૂલ ક્રીધો હતો. આપ મજીદ ફરમાવે છે કે, જે કોઈ અલ્લાહ પાસેથી તલબ કરે અને તે શીઅતો અલી હોય તો તેને શીઈયત કોઈ જ ફાયદો નહીં કરે યહું તક કે દિલથી અલ્લાહનો તકવા રાખે, હાથોથી લીધેલી અમાનતને અદા કરે અને જબાનથી સાચા બોલ બોલે.

(૨૨)

શીઆની અસલીયત, તેઓની પહેંચાન, સાદગી અને ઈમામની પુરજોશ ઈભરતામેઝ નસીહતો, જેમ કે ફૂગામાં સમન્દર સમાયેલો હોય.

અબુ જાઅફર ઈમામ મોહંમદુલ બાકિર (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે બાઅજ શીઆને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, અય મારા શીઆની જમાઅત! તમેં સાંભળો અને હમારી વસીયતોને સમજો અને હમારા ઔદિયા-માનનારાનો જે અહદો મિસાક હમેં લઈએ છીએ તે સમજો. સાચું બોલો અને અપના કસમોને પૂરા કરો, ચાહે એ કસમ તમે દોસ્તો વાસ્તે ખાધા હોય યા દુશ્મનો વાસ્તે. પોતાના માલથી એકબીજાને મદદ કરો, દિલોથી આપસમાં મોહંબત કરો, ફીકીરોને સદકો કરો, તમારા અમર પર (ઈમામતના અકીદા પર) મુતાફિક રહો અને કોઈ એકને સાથે પણ દગ્ધો-ધોકો ન કરો. કોઈને સાથે ખયાનત ના કરો અને યકીન બાદ શક ન લાવો. પૈશકદમી (આગાલક્ય) લીધા બાદ બુજદિલ થઈને પીછેહટ ન કરો. તમારા લોગો માંથી એક પણ એના મોહંબતના લોગોથી મુંહ ન ફિરાવે અને જેરની મોહંબતમાં ખ્વાહિશ ન રાખે. તમારી મોહંબત તમારા લોગો સિવાય (દિગર જમાઅતના લોગો) માં ન હોય. તમારો અમલ તમારા પરવરદિગાર સિવાય બીજા વાસ્તે ન હોય અને તમારું ઈમાન અને તમારો ઈરાદો તમારા નબી સિવાય બીજા વાસ્તે ન હોય.

તમે અલ્લાહથી મદદ તલબ કરો અને સભ્ર કરો. અલ્લાહતઆલા ચાહે તે બંદાને પોતાની જમીનમાં વારિસ-માલિક બનાવશે અને નેક અંજામ મુતકી લોગો વાસ્તે જ છે. અલ્લાહના નેક બંદાઓ જ એની જમીનના વારિસ થાશે.

તે બાદ આપે ફરમાવું કે, બેશક અલ્લાહના મોહિબ્બો અને એના રસૂલના ચાહનારાઓ હમારા શીઆ માંથી છે કે, જે હર વક્ત સાચું બોલે, વાખદો કરે તો તેને વશ કરે, એને જો અમીન બનાવાય તો અમાનત અદા કરે, હક્કની વાતમાં એના પર બોજ નાંખવામાં આવે તો બરદાશત કરી ઉઠાવે, વાજિબનો સવાલ કરવામાં આવે તો અતા કરે અને એના હક્કનો અમર કરવામાં આવે તો એ મુજબ કરે.

હમારા શીઆ તો એ છે કે, એનું ઈલમ એના કાનથી આગલ વધું નથી (યાઅની કે જે કાનથી સાંભળે છે તે જ અમલ કરે છે). હમારા શીઆ તે છે કે, જે હમારા ઐબ નિકાલનારાને નથી વખાણતા, હમારા દુશ્મન સાથે મૈલજોલ નથી રાખતા, હમારા મરતબામાં કુસૂર કરનાર સાથે નથી બેસતા. કોઈ મુભિનથી મિલે તો એની કરામત કરે અને જાહિલથી મિલે તો એનાથી દૂર થાય. હમારા શીઆ તો એ છે કે, કૂતરાઓની જેમ ભસતા નથી અને કાગડાઓની જેમ લાલચ કરતા નથી. પોતાના ભાઈઓ સિવાય કોઈથી માંગતા નથી, ભલે તે પોતે ભૂખથી મરી જાય.

હમારા શીઆ તે છે કે, હમારા કૌલ કલામની વાતો કરે અને હમારી ઈમામતના બારામાં ખામી નિકાલનાર તેઓના દોસ્તોને પણ મુકી ટે. હમારી મોહિબત વાસ્તે દૂર વાલાઓને નજીદીક કરે અને હમારી અદાવત રાખનારા નજીદીકના લોગોને દૂર કરી ટે.

તે વક્ત આપની મજલિસમાં હાજિર એક શખ્સે કહ્યું કે, મેં આપ પર ફિદા થાઉં, આ મિસ્લની સિફતવાલા લોગો કહીં મિલે? આપે ફરમાવું કે, જમીનના છેડાઓમાં મિલે. તે શીઆની જિંદગી સીધી-સાદી-સુથરી-રાહતવાલી અને એની આંખો ઠંડી હોય, તે લોગો અગર હાજિર થાય તો એની પહેંચાન થાય નહીં અને ગાઈબ થાય તો કોઈને તેને હુંઢવા પડે નહીં, બિમાર થાય તો કોઈ એની મિજાજપુરસી કરે નહીં, જો માંગણું કરે તો કોઈ (એની

દીકરીને) પરણાવે નહીં અને કોઈ રાહ પરથી ગુજરે તો એનાથી બચીને હટીને નિકલી જાય. જાહેલો એના સાથે ખિતાબ કરે તો દૂરથી જ સલામ કહે અને પોતાના પરવરદિગાર વાસ્તે રાતભર સજદાઓ કરે, નમાજ કાયમ કરે. (આ સીરત અમારા શીઅની છે.)

તે શાખે અરજ કીધી કે, અય રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના ફરજં! એવા લોગોના શું હાલ થાશે કે, જેઓ જબાનથી તો શીઆ કહે છે પણ તેઓના દિલ શીઈયતને ખિલાફ હોય છે? આપે ફરમાવું કે, એ તમહીસ (ગુનાહોને માંજ નાંખનાર) એના પર એવા વરસો-જમાનાઓ લાવશે કે, જે તેઓને ફના કરી દેશે, દિલના કીનાઓ તેઓને હલાક કરી દેશે અને આપસનો ઈખ્તેલાફ તેઓને કંત્લ કરી નાંખશે.

હોશિયાર! કસમ તે અલ્લાહુતાલાના કે જેએ તેના ફરિથતાઓના હાથથી અમારી મદદ કીધી છે, તેઓને ખુદાતાલા તે જ હાથથી કંત્લ કરશે.

એવા લોગો તમારા સાથે કોઈ વાત કરે તો તેનો ઈકરાર કરજો, તેને તમે જોવ તો તેની તસ્દીક કરજો અને જઘડાઓ છોડી દેજો, કેમકે, એ લોગો તમને એકબીજાથી દૂર કરી દેશે અને વકત આવતા પહેલા ઉઠવાથી ડરજો (યાઅની કે હથિયાર લઈને નિકલશો નહીં), નહીં તો તમારું ખૂન બેકાર જાશે, તમારા જાનો હલાક થાશે, તમારા પછી આવનારાઓ તમારી મજામત કરશે અને તમે જોનારાઓ વાસ્તે ઈબરતામેજ થઈ જાશો.

લોગોમાં બહેતરીન ફેઅલ (કામ) કરનારો શાખસ તે છે કે, જે અલ્લાહ વાસ્તે દુનિયાવાલાઓને છોડી દે. ચાહે યે દુનિયાદાર તેના બાવાજી યા દીકરા કેમ ના હોય, તેની મોહબ્બતવાલા, યા મદદગાર, યા ખેરખ્વાહ કોઈ પણ હોય, પણ અલ્લાહની બાબતમાં એને મુકીને પોતાના (દીની) ભાઈઓની તે મદદ કરે, ભલેને તે દીની ભાઈ કાલો, હષ્ટી યા જિન્ન નિગરો કેમ ના હોય.

સિયાહ મુંહ હષ્ટી જો મુખિન હશે તે કેયામતના દિન ઉઠશે તો કાલો નહીં હોય, બલ્કે યે લોગો તો સફેદ બરફ મુજબ હશે જેને જન્તુનોના પાનીથી નવરાવવામાં આવા હશે અને હંમેશાની નઈમને હાસિલ કીધી હશે. મલાએકટે મુકર્રબીન સાથે બેસા હશે અને અંબિયા મુરસલીનના દોસ્તો (રફીકો) હશે.

અલ્લાહના નજીદીક તે બંદા કરતા કોઈ જિયાદા ઈકરામવાળા નથી કે, જે ખુદાની રાહમાં દૂર કરવામાં આવો હોય, શહેર બહાર નિકાલી નાંખવામાં આવો હોય, યહોંનું કે, એ તે જ હાલતમાં અલ્લાહને જઈને મિલે.

હમારા શીઆ જમીનમાં જહન્નમના અગાભથી ડરનારાઓ છે, રોશન ચરાગો છે, નિશાનીઓ અને નૂર છે તેને વાસ્તે કે જે તેઓને તલબ કરનારા હોય અને અલ્લાહના તાઅતગુજાર બંદાઓ વાસ્તે રાહનુમાઓ અને રઈસો છે તેમ એના મુખાલિકોને ખિલાફ શહાદત દેનારાઓ છે કે, જે મુખાલિકો શીઆના દાઅવા જેમ જ દાઅવો કરતા હોય, એના પાસે જે આવે તેના વાસ્તે સુફૂન અને મોહિષ્યો પર લુંઝ કરનારાઓ, સખાવત કરનારાઓ, પરહેઝગારો, રહેમ કરનારાઓ છે. તૌરાત, ઈન્ઝુલ અને કુરાને અગીમમાં એ લોગોની આ સિફતો છે.

બેશક! હમારા શીઆ માંથી મર્ટ્ય આલિમ એવા હોય કે, પોતાની જબાનને કાખુમાં રાખે, ઈમામ (અ.સ.) ના મોહિષ્યો (ઔલિયા) ની તાઅત કરવામાં એને ખુશી થાય, હમારા દુશ્મનો સાથે દિલી અદાવત રાખે અને એના સાથે દાવપેચ કરવાનું દિલમાં સોચી રાખે અને જે વક્ત પણ સવાર પડે તો તેઓના ઐબથી વાકિફ હોય અને તે શીઆ દુશ્મનો વાસ્તે પોતાની જાનમાં શું સમજે છે તે જાહિર નથી કરતા. પોતાની આંખથી એ બદખ્વાહના આઅમાલને જોતો હોય, પોતાના કાનથી એની બુરાઈઓ સાંભલતો હોય અને પોતાની જબાનથી એને બદ્દોઆઓ દેતો હોય, યે સઘલાના દુશ્મનોના દુશ્મનો એના દોસ્તો હોય અને એના દુશ્મનોના દોસ્તો તેના દુશ્મન હોય.

તે વક્ત એક શાખ્સે અરજ કીધી કે, મારા બાવાજી અને માં થી આપ પર અય ઈમામ હું કુરબાનો ફિદા થાઉં! જેની સિફતો આપે બયાન કીધી તેનો સવાબ શું છે? જે વક્ત સવાર-સાંજ અમનો અમાનમાં રહેતો હોય અને રાતમાં પણ મહેંદ્રાજ રહેતો હોય તો એની મન્જેલત અને સવાબ શું છે? આપે ફરમાવું કે, આસ્માનને એના ઉપર સાયો કરવાનો અને જમીનને એના ઈકરામનો હુકમ કરવામાં આવે, નૂરને એના બુરહાનને રૈશન કરવાનો અમર કરવામાં આવે. કહેનારે અરજ કીધી કે, દુનિયામાં એની સિફત શું હોય? આપે ફરમાવું કે,

અગર એ કોઈ ચીજનો સવાલ કરે તો આપવામાં આવે, જો એ દોઆ કરે તો જવાબ દેવામાં આવે, જો કોઈ ચીજની તલબ કરે તો હાસિલ કરે અને જો કોઈ મજલૂમને યારી દે તો એને મદદ કરવામાં આવે.

ફાયદ્દહ : વાકેયએ કરબલા બાદ મૌલાના ઈમામ અલી જ્યનુલ આબેદીન (અ.સ.) મહીનતુલ મુનવ્વરહ પધારા તે વક્તથી મૌલાના ઈમામ મોહમ્મદુલ બાકિર (અ.સ.) ના જમાના તક જે વક્ત શીઆઓના બારામાં આ સવાલ આપને પૂછવામાં આવા કે જે વક્ત બનુ ઉમયાના બદીન અને ફાસિકો ફાળુર બાદશાહોનો દૌર દૌરો હતો. ઈન્સાની અખ્લાક તેની બદીની નીચેમાં નીચી સતહ પર પહોંચી ચુકેલા અને દુનિયાદાર અને લાલચું શામીઓ અને બનુ ઉમયાની સલતનતનાં વલીઓ જે તે શહેરમાં આમિલ બનીને જાતા હતા, તે દૌલતના અને રસાઈની તાકતથી શરીઅતને ખિલાફ અમલ કરતા હતા, કરાવતા હતા અને કોઈ રોકટોકની હિસ્મત કરી શકતું નોતું. આ તમાશો ઘડ્યા સાલો તક ચાલો અને એક બદીનો બદ અખ્લાક પૌત આલમે ઈસ્લામમાં પૈદા થઈ જેને કુરાનો સુન્નતનું જર્રી બરાબર પણ ઈલ્મ નોતું. કુઝ ફજાઈલે એહેલેબેન (અ.સ.)! આ બદસુલૂકી અને જહાલતના જમાનમાં ઈમામ (અ.સ.) પર લાઝિમ હતું કે, લોગોમાં એક સાચા શીઆની પહેચાન કુરાન અને હદીસની રોશનીમાં કરાવે અને આમ લોગોથી તેઓની સીરત અને અખ્લાકનો ઈભિન્નિયાળ કરે.

આ રિવાયત એક શીઆ હોવ તો ઘણી મોટી વાત છે પણ એક કામિલ ઈન્સાન, એક ઈબાદતગુજાર મુસ્લિમ, એક બા-યકીન મુખ્યિલસ મુભિનના કિરદાર અને સીરત કઈ તરફ હોવી જોઈએ તેનો ચિતાર ઈમામ (અ.સ.) સવાલ કરનારને આપે છે. આપના જવાબના કલામ એટલા પુરદર્દ, પુરલુંદ અને પુરઅસર છે કે, સાંભળનાર હરએક ખુલ્કે ઈન્સાની પર ગૌર કરે તો તે એક મિસાલી મુભિન બનવા કમરબસ્તા થઈ જાય અને તેની આખેરતને સંવારી લે. શીઈયત સાથે ખરેખર ઈન્સાનીયત જોડાયેલી છે. ઈમામુજ્જમાન (અ.સ.) ની ઈતાઅત સાથે એક આમ માઅમુલી ઈન્સાનની જિંદગી ગુજારવાના તરીકાની એક ખુલ્લી કિતાબ આ રિવાયતમાં નજર આવે છે.

આના અલ્ફાડ મોહતાજે તફસીર યા શરહ નથી પણ હર કોઈ પઢનારને ગૌરોખોડ કરવા પર મજબૂર કરી દે છે. દુનિયામાં આજના વકત અને માહોલમાં સોશિયલ મીડીયા પર બેશુમાર મજહબના અનગિનત બાવાઓ, મૌલવીઓ અને સંતોના બોલ અને વચ્ચનો સાંભળવા મિલે છે અને આ શાકેલતના ગહરા, જામેએ, દીનો દુનિયાની હકીકતને મિલાવનાર, નસીહતઆમૈઝ, ઈબરતઆમોઝ, સબકઅફરોજ કલામ શાયદ જ કોઈની જબાનથી અદા થातા હશે જે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ના અહલુલ્બેત (અ.સ.) નાં હક્કનાં ઈમામોએ અદા કરેલ છે. એક કૂઝામાં બેહદે કુલજૂમ સમાવી દીધેલો છે.

કલેમાતે ઈમામીયહમાં કુરાનાની તાબલીમાતની કુલ્લી તૌર પર જલક નજર આવે છે, સબબ કે, આપ કુરાનના નાતિક છે અને એમાં બયાનશુદ્ધ અખ્લાકે કરીમહના મુજસ્સમા છે. અહલુલ્બેત (અ.સ.) થી કૌલ વારિદ થયેલો છે કે, દીન ફક્ત નમાજ-રોજાનું નામ નથી. મગર અલ્લાહતઆલાએ જિસમાના તમામ આખ્જા પર ઈમાનની હકીકતો ફરજ કીધી છે તે મુજબ અમલ કરીને કામિલ મુભિન બનવું એ દીન છે. આપના નસીહતના કલામો ઈથ્રતાઓઝ છે અને ઈન્સાની જિંદગીના હર ગૌશામાં હુસ્ને મોઆશોરત અને મુઆમેલાતની રગબત આપે છે. ઈન્સાન સમાજ હેવાન છે અને એના જિન્સ સાથે હુસ્ને સુલૂકથી જિંદગી ગુજારવી એને પર લાજિમ છે. મૌલાના ઈમામ મોહંમદુલ બાકિર (અ.સ.) એ એક શીઆની સીરત અને ખસલત બયાન ફરમાવી. અહલુલ્બેત (અ.સ.) ના અખ્લાકે મહેમૂદહ અને કિરદારે સલીકાનાની રફાત અને બલંદીની શાનાત બયાન ફરમાવે છે. એક મુભિન એ જ શીઆ છે અને એક શીઆ એ જ મુભિન છે. અલ્લાહતઆલાએ મુભિનને હિજબુલ્લાહ અને ઈબાદુરહેમાનનો હિસ્સો માનેલો છે. કુરાને કરીમમાં અલ્લાહતઆલાએ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) પર એક મુક્કમલ સુરત “મુમેનૂન” ના નામથી નાજિલ ફરમાવી છે. મુભિન અલ્લાહનું જ એક નામ છે.

મૌલાના અલી અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.) ની ખિદમતે મુરતજવીયહમાં એક અદના શખ્સ હાજિર થયો. આપને અરજ કીધી કે,

મુભિનની સિફત બયાન ફરમાવો. આપે જવાબ ના આપો. બીજી વક્ત અરાજ કીધી તો પણ આપ ખામોશ રહ્યા. તીસરી વક્ત અરાજ કીધી તો આપે સિફતે મુભિન બયાન કરવાનું શુરૂ કીદું અને આપની જબાને અલવીથી હજી મુભિનની તાઅરીકીની બયાની પૂરી નથી થઈ અને તે શખ્સને મૌત વાકેઅ થઈ ગઈ. આ શાન મુભિનનાં ઈમાનની અને શીઆના અકીદાની છે.

આજના જમાનામાં અખ્લાકી ગિરાવટ, બદાહેજીબી અને બદાહેઅતેકાદીની જલાલતનો દરિયો એ તરહથી દુનિયાની ખખાસતભરી જમીનમાં પૈવસ્ત થઈને મૌજ મારી રહ્યો છે કે, કુરાયાન ફક્ત એક ઈસ્મ, ઈમાન એક રસમ અને ઈસ્લામ એક લફ્જ બાકી રહી ગયા છે. બુઝુર્ગ હોય કે જવાન, વેપારી હોય કે દુકાનદાર, મોઅલિમ હોય કે શાગિર્દ, હર કોઈ પોતાને મોટા આલિમ, ફાજિલ અને પરહેઝગાર સમજીને પોતાની જાતને છેતરે છે અને તેથી એની શખ્સીયત અને સીરતમાં શીઆપનાની દૂર દૂર તક કોઈ અસર કે અલામત દેખાતી નથી.

મજાકૂર રિવાયતમાં શીઆની ખસલતોને જમા કરીએ તો, એક મુકભિમલ ફહેરિસ્ત દરાજ બની જાય છે. જે એક શીઆની પહેચાન વાસ્તે કિંશાયત કરે છે. ઈમામ (અ.સ.) શીઆના દિલના હાલાત અને કેઝીયત પર જિયાદહ વળન મુકે છે અને સવાલ કરે છે કે, મારા શીઆ એના દિલથી ઈખ્લાસ રાખીને એની જાનને સવાલ નથી કરતા કે તેઓ ખરેખર હકીકી શીઆ છે કે જેનો તેઓ દાખવો કરે છે અને એના પર ફખર મહેસૂસ કરે છે? આપ તે બાદ સાફસાફ અલ્જાગમાં ફરમાવી દે છે કે, સાચા શીઆના આઅમાલ અલ્લાહતઆલા વાસ્તે હોય છે અને મૌત બાદ તેનું ઠેકાણું મલાએકત, અંબિયા, મુરસલીન, ઔસિયા, અઈમત અને દોઆતે સાલેહીન સિદ્ધીકીનની રિંકાંકત જ છે.

આપ દૌલત, સરવત, મિલકત, જાહો હશમ અને જૂઠી શાનો શૌકતની મુખાલેકૃત કરીને એક અદના શીઆના જિસમના હાલાત, કૌમમાં એનું મકાન અને જગ્યા એની શરીયતની વાબિસ્તરી અને ખુદાતઆલા તરફની રગબત અને ઈબાદતનો હોશ અને તરગીબની ખૂબ તહેસીન અને હોંસલા અફગાઈ કરે છે. આપ અંદાજન ૬૦ (સાઈટ) આદાબને યકે બાદ દીગાર કલમબન્દ

કરીને સાઈલને વસીયતના પૈરાયામાં નસીહત ફરમાવે છે કે, જે કલામ સાંભળી સવાલી ગણમાં આવી ગયો અને ઈમામને પૂછવા લાગો કે, શું આ સિફતનાં લોગો દુનિયામાં મૌજૂદ છે? એ લોગો કહો મિલે? ઈમામ અને તસલ્લી દેના જવાબ દે છે કે, જરૂર મિલે. ઝીભિનના છેડાઓમાં નિકલી જાઓ. તલાશ કરો. ચહેરા પરથી તેઓની પહેચાન થાશે જ નહીં. આજના દૌલતમંદીએ મારા શીઆને એટલા હલકા અને બેબસો બેકસ માની લીધા છે કે તેઓ અગર તેમની દીકરી પર માંગણું નાંખે તો શાદી કરાવવા તૈયાર ના થાય. મારા શીઆઓમાં એબ નિકાલે. એમ સમજે કે, તેઓની દૌલત તેઓની જિંગરીના આખિરી દિન તક રહેશે અને તેઓને નિભાવશે. અહ્લાહતઆલાએ શીઆઓને સયાનત, હોશિયારી અને અકલમંદીથી એવા માલામાલ કરેલા છે કે જ્યારે આવા જાહીલો તેઓને બિતાબ કરે છે તો જબાંદરાજી કરવાને બદલે ફક્ત કહી દે છે - “સલામ!”.

(૨૩)

લોગોથી નેક અખલાકથી મુલાકાત અને અદબો તહેજીબ વાસ્તે
શીઆને હીદાયાત.

મૌલાના અબુ અબિદલ્લાહ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) થી રિવાયત છે કે, આપે આપના બાઅજ શીઆને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, લોગોના સાથે બહેતર અખલાક (ખુશઆદાબ) થી સુલૂક કરો, તમે એની મસ્જિદોમાં નમાજ પઠો. બિમારોની ઈયાદત (મિજાજપુરસી) કરો. એના જનાજાઓમાં શામિલ થાઓ, હાજિર થાઓ. અગર બની શકે તો ઈમામો અને મોઅજિઝનો બનો. અગર તમે આ મિસલ કરશો તો લોગો કહેશે કે, ફલાનો ફિરકો છે, ખુદા ફલાનાને રહેમ કરજો કે એના અસહાબ (માનનારાને) ઘણી ઉમદા અદબો શીખાવે છે.

ફાયદણ : મદીના મુનવ્વરહની તમામ મસ્જિદોમાં બનું ઉમદ્યાના યઝીદી મોઅવીયાઓના ઈમામો નમાજ પઠાવતા હતા. તેઓ શીયતો અલી અમીરુમ મુમેનીન (અ.સ.) નહોતા. નાસિબી પાછલ નમાજ પઠવું હરામ છે.

(૨૪)

અલ્લાહનાલાએ શીઅયાને અલી (અ.સ.) ને જન્નતી નેઅમતોનો જે વાઅદો કીધેલો છે તે શરીઅતના અરકાનની આદાએગી બગેર મુભિકન નથી.

આપ ઈમામ જાઅફરુસ્સાદિક (અ.સ.) એ આપના બાઅજ શીઆઓને વસીયત કરતા ફરમાવું કે, તમેં સઘલા પરહેઝગારી અને ઈજ્ઞેહાદને લાજીમ રહો. સાચી વાત કહો. અમાનત અદા કરતા રહો. જે મજહબ પર છો એને પકડી રાખો. તમારા માંથી કોઈનો જાન યહું તક પહોંચશે તે જ વકત એને ખુશી થાશે અને આપે આપના હાથથી આપના હલક તરફ ઈશારો કીધો. તે બાદ આપે ફરમાવું કે, અગર જિંદા રહેશો તો તે ચીજ જોશો કે જેથી તમારી આંખો ઠંડી થાશે અને મરી જાશો તો કસમ બખુદા તમેં બહેતરમાં બહેતર સલફ (વડોવાઓ) ને જઈ મિલસો, ભલા સલફ તમારા વાસે છે.

હોશિયાર, ખુદાના કસમ! યકીનન તમેં અલ્લાહના દીન અને મારા દીન અને મારા બાવાળઓના દીન પર છો. હોશિયાર, ખુદાના કસમ! બાવાળઓથી મુરાદ ફક્ત મોહંમદ બિન અલી (અ.સ.) અને અલી બિન હુસૈન (અ.સ.) ની જ નથી રાખતો, બલકે ઈખાહીમ (અ.સ.), ઈસ્માઈલ (અ.સ.), ઈસ્હાક (અ.સ.) અને યાકૂબ (અ.સ.)ની પણ મુરાદ રાખું છું અને હકીકિતમાં દીન તો એક જ છે, તો તમેં ખુદાથી ડરો અને પરહેઝગારીથી હમારી મદદ કરો. અલ્લાહના કસમ! કોઈની નમાજ યા કે જકાત યા કે હક્ક કુખૂલ થાશે નહીં, કોઈના ગુનાહોંની મગફેરત થાશે નહીં, મગર તમારા બેશક! હમારા શીઆ તે છે કે, જે હમને તાબેઅ થાય અને હમારી મુખાલેફત ના કરે, હમેં ખૌફમાં હોઈએ તો એ પણ ખૌફમાં હોય, હમેં અમાનમાં હોઈએ તો એ પણ અમાનમાં હોય, તે જ હમારા શીઆ છે. તહેકીકન ઈષ્ટલીસ મલલીન લોગો પાસે આવો તો લોગોએ એની તાઅત કીધી અને હમારા શીઆ પાસે આવો તો એની નાફરમાની કીધી. તેથી ઈષ્ટલીસ લોગોને શીઆના ખિલાફ વરગલાવી મુકા અને તેના બહેકાવવાથી જ લોગો તરફથી શીઆને ઈજા પહોંચી રહી છે.

ફાયદ્દહ : દાઅવતે હાઈયહના દાઅરોમાં રહેનારમાં અગર ઈજ્જેહાદ (મહેનત-મશકૃત-જ્ઞાકુદ), પરહેઝગારી, અમાનત અદાએગી જેવા અખ્લાક ના હોય તો એમ કહેવાય કે, તે દાઅવતમાં તો છે દાઅવતને કુબૂલ પણ કરે છે, પણ દાઅવત એક હ્યાતે તૈયેબહદ છે એ સમજથી એની અકલ ખાલી હોય છે, તો દાઅવતના રૂકન, એની શરતો અને અકીદાઓને તેએ નજરાંદાજ કરી દીધા કહેવાય. આપ ઈમામ (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, દાઅવતે હક્કના હરમમાં અલ્લાહિતાલાએ તમને પૈદા કીધા છે તો તમેં તેને વલગી રહો અને અમરના સાહેબના દામનને પકડી રાખો. તે જ હબ્લુલ્લાહ અને ઉરવતુલ વુસ્કા છે અને નજીત તરફ ચઠવાની સીરી છે. હમને હિદાયત, બૈયેનાત, ઈબાદાત અને હકીકી શરીરાતે ગર્વ મિલી ગયા છે તે નજીત વાસ્તે કાફી છે અને તે જ સિરાતુલ મુસ્તકીમ છે.

ડાબે-જમાણે જોવાની અમને જરૂરત નથી. જે છે તે ૧૪૩૦ વરસ પહેલા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ૧૦ હિજરી સાલમાં ૧૮ જિલહજ્ઝે, ૭૦ હજાર હુક્કાજના મજમઅમાં મૌલાના અલી અમીરુલ મુમેનીન (અ.સ.) ને મૌલાના લકબથી નવાજા અને આપના કાઈમ મકામ, વસી અને નાઈબ મનાબ બનાવા તે વક્તથી જ હમારા મૌલા અલી (અ.સ.) અને આપની જુરીયતે તાહેરામાં ફાતેમી ઈમામો છે જેઓને દાઅવતની જમીનમાં ઈલ્મો માઅરેફતની એવા મીઠા ઠંડા પાનીની નહેર જારી કરી દીધી છે કે, આજ તક મુમેનીન એથી ઈસ્તેફાદો (ફાયદો) લઈ રહ્યા છે અને એનું વહેણ અને જોશ કોઈ વકત હલકો પડશે નહીં અને સુકાશે નહીં. એ જ ઈલ્મનું પાની મુમેનીન દાઈયુજ્જમાન (ત.ઉ.શ.) ના દસ્તે મુખારકથી પીને પોતાની ઘાસને બુઝાવી રહ્યા છે અને હર જમાનમાં એક દાઈ અને હાઈ મુમેનીનને ઈલ્મના પાનીથી સૈરાબ કરી રહ્યા છે. યહીં તક કે, હરએકને મૌત આવે, એના જાન એના હલ્કૂમ તક પહોંચે અને મંજિલે આખેરતમાં પહેલા કદમ પર એ વારિદ થાય કે તે પછી તેને કોઈ મૌત નથી. અગર જો એ હુનિયામાં જિંદા રહે તો તેની આંખોથી એવી ચીજોને નજરો નજર જોશો કે જેથી એની આંખો ઠંડી થાશે અને એ નજારો કેવો કે એના વડોવાઓનો હાથ ઈમામોના દામનને

થામનાર હશે અને ઈમામોના હાથ અમીરૂલ મુમેનીન (અ.સ.) ના દામનને પકડનાર હશે કે જેની નિશસ્ત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.વ.) ને નજીદીક મકામે મહભૂદના મિમ્બરને જમણી તરફ અને અરશે ઈલાહીને જમણી તરફ હશે. કેવો આલી મકામ એ મુખિન બંદાનો હશે કે, જેએ તેના વડૌવાઓ અને દોઆતના મજહબને પોતાના હાથથી થામેલો હશે. હલાકી અને વૈલ છે તે ખારિજ લોગો વાસ્તે જેઓએ અહલુલબૈત (અ.સ.) ના મજહબ અને દીને ક્યેમ-કામિલ દીનને તરછોડી દીધું. દુનિયામાં અંધા અને ગુમ્રાહ થયા અને આખેરતમાં એના કરતા વધીને ગુમ્રાહી અને સૈયેઅતમાં પડા.

જે શખ્સ કોઈને સાથે દુનિયામાં મોહબ્બત કરશે તેને સાથે અલ્લાહતાલા એનો આખેરતમાં હત્ર કરશે. દુનિયામાં જે કોઈ મકામાતે ઈલાહીયહ અને મરાતિબે નૂરાનીયહ રૂહાનીયહના સાહેબોથી કોઈ મુખાલેફત કરે તે શું આખેરતમાં તેને કરીબ આવી શકશે, હરગિઝ નહીં! તે તો જિયાદહ દૂરી પર હશે. બલ્કે એને ઔલિયાએ મુતકીન શોહદાએ સાલેહીનની રિફાકત યા સથવારો જ નસીબ થાનાર નથી.

આપ ઈમામ આલી મકામ (અ.સ.) દીને હક્કના બાબતમાં ફરમાવે છે કે, મોહંમદ અને આલે મોહંમદ (સ.અ.), ઈબ્રાહીમ અને આલે ઈબ્રાહીમ (સ.અ.) નું દીન એક જ છે. આ તમામ ઈમામો, નબીઓ અને વસીઓ અમારા બાવાળો જ છે, જેને પર અલ્લાહતાલા અને એના મલાએકત સલવાતો સલામ પઢે છે. આપ હર મરતબા, પરહેઝગારી, ખોડે ખુદા, ઈબાદત, અમાનાતની અદાએગીની નસીહતો દોહરાવતા જ રહે છે.

આપ મુમેનીનને બશારત અને ખુશખબરી આપે છે કે, શીઆના આઅમાલ જ બારગાહે ખુદાવંદીમાં મકબૂલો માઅરૂફ છે. શરીઅતના અરકાનની બાખૂબી અને મુકમ્મિલ અદાએગી હમારા શીઆ હમારી હિદાયતને મુતાબિક કરે છે, એમાં યૌમે કેયામત તક કોઈ કમી, બેશી યા તઘ્દીલો તાહવીલના ફત્વાઓની કોઈ ગુંજાઈશ નથી. દીગર કિરકાઓના રઈસોએ દુન્યાવી બાદશાહોને ખુશ રાખવા પોતાની રાઈ-કિયાસ અને હવાનફસીથી અહલુલબૈત (અ.સ.) ના મજહબના અહેકામની રિવાયતોને

તોડી મરોડી નાંખી અને હરએક વાડાના નીમ હકીમ ભિસ્લ આલિયોએ તેઓને અને લોગોને ગમતી રિવાયત અને શરીઅતના અરકાનમાં અસલીયત અને એઅતેમાદને મિટાવીને લોગોને ઓછી દિક્કત અને મશક્કત થાય અને લોગોની નજરમાં તેઓ મહેબુબ અને પસંદીદા રહે એ તરહની બનાવટો કરીને શરીઅતને રાઈજ કીધી. અલ્લાહતઆલા એવા લોગોની ઈલાદાત, રોજા-નમાજ કહુંથી કુબૂલ કરે કે જેઓની ઈસ્લામી શરીઅતની કિતાબોમાં સર અને જિસ્મ બગેરની વાતો લખેલી હોય અને લોગો એના પર ચૂનો ચેરા કીધા બગેર અમલ કરતા હોય. યે લોગોએ તે આમ-તેમથી ઈલમ લીધું અને એનેજ હક્કનું ઈલમ સમજી બેસા.

હમારા આયમાલ બારગાહે ઈલાહીમાં કુબૂલ અને મુસ્તજબ હોવાથી હમારી મગફેરત અને શફાઅત પણ સાબિત છે. હમારા શીઆ હમારાથી હરગિઝ જુદા નથી. હમારાથી શીઆને કોઈપણ શહેર-ગામમાં તકલીફ પહોંચે એ હમને તકલીફ પહોંચ્યી બરાબર છે અને હમારી ખુશી અને અમનો અમાનમાં હમારા શીઆની અમાનો સલભતી છે.

આપ ફરમાવે છે કે, આ શૈતાની દુનિયાપરસ્ત દુનિયાતલબ માઈતાકતોના તસલ્લુત અને દુનિયાવી બાદશાહોના જુલમનાં દૌરમાં શીઆને આફતો બલા તો ઉચકવી જ પડશે. ઈબ્લિસો-શૈતાન પહેલા શીઆઓને વરગલાવવા અને બહેકાવવા આવો. તેના મકરો ફરૈબ અને ચાલબાળી જાલસાઝીમાં તે ફાવો નહીં, નાસીપાસ થઈ ગયો, બેબસ-લાયાર થઈ ગયો. એહલે બેત (અ.સ.) ના શીઆ ભલા શયતાની મકરો-ખદીઅતની જાલમાં કંઈ ફસાય જાય એવા છે? હરગિઝ નહીં! શીઆની બે આંખો દરમિયાનની પૈશાની પર નૂર જોઈને જ શૈતાન-ઈબ્લિસ અંજાય જાય છે. શીઆ ઈલમો-અમલ સાથે હિકમતો કિતાબથી શરીઅત પર પાબંદ હોવાથી તેના દિલમાં ઈમામુજામાન (અ.સ.) ની વલાયતના નૂરનું નુક્કનું ઘણું રોશન હોય છે, તેથી શૈતાન તેને બહેકાવવામાં વકત જાયેઅ કરતો નથી અને મૈલી કુલ્યત અને ઈબ્લિસી તાકતને વેડફી ટેતો નથી.

આ દરમિયાન તે કંજોર અકીદાના, મુગબજબ ઈમાનનાં, શરીઅતમાં

દાઈયુગજમાન, નાઈબો ઈમામિલ મુતકીન સૈયેદના વ મૌલાના અથુ સઈદિલ ઘેર હાતિમ જકીયુદ્દીન સાહેબ (ત.ઉ.શ.) ખુદાતઆલની બારગણે ઈલાહીમાં દોઆ ફરમાવે છે કે, માઅબૂદે હક્ક તમામ તૈયેબીન-તાહેરીન-અલવીધીન-ઈલ્લીધીન મુમેનીનને ખમ્સતુલ અત્તાર (અ.સ.), અઈમતે અખ્યાર (અ.સ.) અને દોઆતે અખરાર (ર.અ.) ના મળહબ અને અકીદા પર સાબિત અને કાઈમ રાખે અને નાસેહે અમીનની નસીહતે હસનાહ અને હિકમતે અમલીયહ પર ગામજન કરાવીને દારૂલ આખેરત વાસ્તે ઝાહુતકવાનો એહતેમામ કરવાની નૈક તૌફીક આપે. આમીન યા રષ્ભલ આલમીન. ☆

